

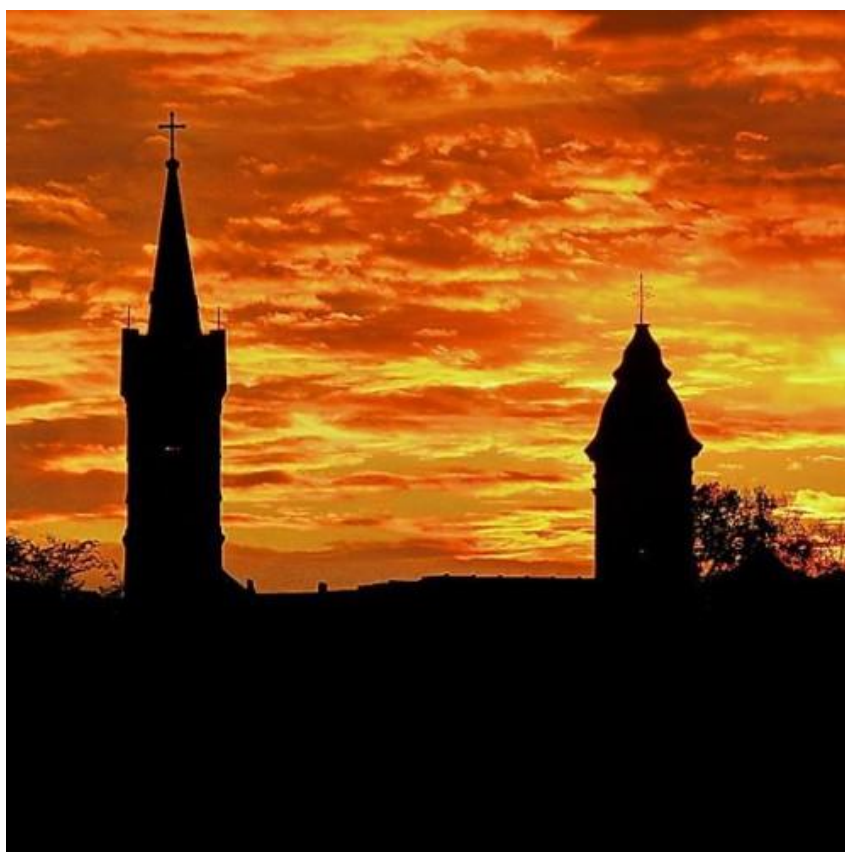

VADOSFA

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV

1	TARTALOMJEGYZÉK.....	2
2	BEVEZETÉS, KÖSZÖNTŐ	3
3	A TELEPÜLÉS BEMUTATÁSA.....	4
4	ELTÉRŐ KARAKTERŰ TERÜLETEK LEHATÁROLÁSA.....	22
5	A TELEPÜLÉSKÉP MINŐSÉGI FORMÁLÁSRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK	26
6	JÓ PÉLDÁK	38
7	JÓ PÉLDÁK	46
8	MELLÉKLETEK	48

„Az építkezés minden polgárnak egyéni joga és magánügye volt, amelybe a városi hatóság nem is kívánt beleszólni, mert nem ismerte fel, mily mértékben érint az közérdeket.

A középkor felfogása szerint a közérdek a telekhatárnál véget ért, s hogy e határon belül hogyan építkeztek, azzal senki sem törődött.

Ennek ellenére a középkori városok utcaképeiben mégis rendet, harmóniát, mértéktartást, egymáshoz való igazodást és ízlést találunk, ami nem jogszabályokból, hanem a középkori polgár gondolkodásából, a közösséghez önként igazodó magatartásból és ösztönös szépérzékből, ízlésből fakadt.”

Borbíró Virgil, 1956

A kézikönyv ehhez kíván segítséget nyújtani. Segítség és iránymutatás ahhoz, hogy a település bemutatásával, az értékek megismertetésével és egy kis útmutató segítségével feltárja az épített és települési környezet szépségét. Követendő példákat mutasson és ösztönzőleg hasson a lakosokra, beköltözőkre, arra inspirálva őket, hogy a településhez illő és léptékeben is illeszkedő épületeket hozzanak létre.

A kézikönyv célja, hogy bevezesse az olvasót az építészeti, természeti és táji értékek tárházába, hogy olyan épületet tudjon építeni, ami valódi büszkeséggel töltheti el, egyben illeszkedik a település képéhez, azt ízléssel viszi tovább, értéket ad a település, településképp számára.

A kézikönyvben foglalt ajánlások nem kötelező jellegűek. Nem céljuk az uniformizálás, sőt éppen ellenkezőleg. Céljuk az értékekre való figyelemfelhívás, az értékek megismertetése, a lehetőségek feltárása. A kézikönyv nem egy merev, lezárt egész, hanem nyílt, folyamatos hozzászólást és változtatást lehetővé tevő kezdeményezés kíván lenni. Ahogy a település története sem befejezett, hanem folyamatosan továbbíródik.

Tövissi József
polgármester

A TELEPÜLÉS RÖVID TÖRTÉNETE

Első okleveles említését 1227-ből ismerjük, ekkor „terra Wodos” néven fordult elő. 1280-ban mint „Vadosfalva” szerepelt az írott forrásokban. A falu birtokosai a Vadosfalviak voltak. Sok vitájuk volta szomszédos falvakat birtokló Mihályi és Kisfaludy családokkal. A viták, perek, tiltások, egyezségek során keletkezett okmányok adnak hírt a Vadosfalvaiakról. 1466-ban például Vadosfalvi Albert és birtoktársai tiltották Mátyás királyt a vadosfai határban több föld eladományozásától, a Mihályiakat pedig ezek birtokbavételétől. 1470-ből ismerjük Vadosfalvi Miklós és fiai Péter, István és János nevét. Vadosfalvi Miklós egyébként 1450 és 1471 között többször is volt Sopron vármegye szolgabírája.

A község a 16. században a reformáció lutheri ágához csatlakozott. A szomszédos Mihályiban már 1600 körül egy István nevű evangélikus lelkész hirdette az új hitet. Vadosfa Mihályi filiája lett. A falu és a másik filia, Kisfalud közt vita folyt az igehirdetés rendjéről. Egyezsége léptek 1665-ben. Ekkor még temploma sem volt a községnek, iskolaháza viszont volt, ahol az egyházi szertartásokat is tartották. 1671-ben ország-, illetve megyeszerte elindult a protestánsok üldözése.

A község annak a négy nyugat dunántúli községnek egyike, amelyet az 1681-es soproni országgyűlés jelölt ki artikuláris helyként Thököly Imre sikerei után, így a faluban szabad és nyilvános vallásgyakorlatot biztosított, az eddig névtelen község országos jelentőségűvé vált, úgyannyira, hogy püspöki székhely is lehetett. A korábban már evangélikussá vált község lakóinak fel kellett készülnie és tartósan berendezkednie, több ezer azonos hitsorsú hívő lelki igényeinek kielégítésére. Az első evangélikus templomot 1614-ben gróf Turufa Rudolf protestáns nemes építette saját költségén. Majd 1732-1734 között nagyobb, 800 férőhelyes új templom épült itt az evangélikus vallású hívők részére. 1785-ben torony épült hozzá és a következő években felújították a templomtetőt. Ezekben az években új iskola és tanító lakás is épült a faluban.

1751-ben Kisfaludy Balázs répcelaki nemes katolikus kápolnát építtetett az evangélikus templom mellé. Felszentelésénél a mihályi plébános vezetésével a más településekről ide érkező körmenet tagjai és a helyi lakosok között verekedés tört ki, két katolikus hívő meghalt. A falu lakosai börtönt, botozást és pénzbüntetést szenvedtek el. A bírságpénzből 1753-54-ben katolikus templom épült a községben.

A tragikus eset után 5 évvel épült fel az új templom, melyet augusztus 20-án szenteltek fel. Ezzel magyarázatot kaptunk a Vadosfán lévő két aránytalanul nagy templom születésére. Az 1781-es tolerancia rendelet számos községet elszakított Vadosfától. A Rábaközben önálló egyházközségek alakultak. Vadosfának továbbra is filiája maradt Mihályi, Kisfalud, Tókeresztúr, Potynod és Zsebeháza. A II. József által elrendelt első magyarországi népszámlálás idején (1784-1787) a község népessége 390 főből állt.

Földrajzi fekvése sem volt vonzó az iparra, kereskedelemre. Így a 19. századra visszazuhan arra a pontra, amelyről elindult. Az 1785. évi népszámlálás idején, mint közbirtokosságot írták össze 379 lakossal. A község jómódú, 40-50 holdas gazdái kisparaszti módon éltek tovább. Lakossága az egyke és az iskolázott gyermekek elvándorlása miatt alig növekedett. Az 1930-as népszámláláskor is csak 315 főt számlált. A II. világháború befejezését követően pedig katasztrofálisan csökkent.

A régiek emlékezete szerint száz körül mozgott a házak száma, ma csak 30-40 áll közülük. A többi összedőlt vagy szétbontották. A falu lakossága csökken. A városok vonzzák a fiatalokat. A faluban az alap intézményrendszer sem épült ki. Nincs itt bölcsőde, óvoda, iskola, gyógyszertár. Az öregek emlékeznek arra, hogy a faluban két iskola is volt. Az evangélikus iskolába 40-50, a katolikusba 20-25 gyermek járt. Építési engedélyt a tanácsrendszerben hosszabb időn keresztül nem adtak ki. A körzetesítéskor Mihályi községi közös tanácshoz tartozott annak egyik társközségeként.

Az evangélikus gyülekezet új templom építését határozta el az 1900-as évek elején. Így került sor 1911 novemberében a régi templom kriptájában nyugvó Telekesi Török István huszárezredes exhumálására. Az újonnan épülő vadosfai templomban emléktáblával örökölték meg emlékét. A lebontott régi templom helyett Vogel József soproni építész tervei alapján egy új, neogótikus templomot építettek. A helyi lelkész szervező munkájának eredményeként felépült a Rábaköz legmagasabb toronnyal rendelkező temploma. Felszentelésére 1912. november 10-én került sor.

A két világháború Vadosfán is súlyos áldozatokkal járt. A második világháborút követően, a már korábban bemutatott birtokviszonyok következményeként a faluban földosztás nem volt. 1950-ben megalakult a községi tanács, amely Mihályival és Kisfaluddal egyesülve közös tanácsú községgé alakult. 1959-ben mint Győr-Sopron megyében mindenütt itt is termelőszövetkezet jött létre, amely hamarosan egyesült a szomszédos Mihályi szövetkezetével.

A rendszerváltást követően a falu visszanyerte önállóságát. Saját önkormányzatot választott. A képviselőtestületük három tagú (+a polgármester).

A földkérdés rendezésével a föld ismét magántulajdonba került. A falu határának egy részét a tsz műveli (bérli), a másik részén magángazdaságok alakultak.

A falu szükségleteit Mihályiban elégítik ki. Legtöbbször a szomszédos falvakba járnak dolgozni. A termelőszövetkezet 1959-ben alakult meg. 617 holdat műveltek sok gondnal. Állataikat 17-18 helyen takarmányozták ennek gazdasági és morális következményeivel együtt. A rendszerváltás óta a településnek saját önkormányzata van, de az igazgatási szolgáltatásokat a Mihályi körjegyzőség látja el.

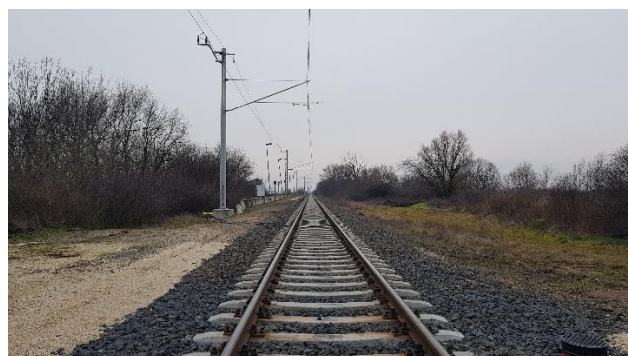
ÁLTALÁNOS TELEPÜLÉSKÉP, TELEPÜLÉSKARAKTER

Vadosfa község Győr-Moson-Sopron megyében, a Kapuvári járásban található. Magyarország északnyugati részén, Kapuvártól délre helyezkedik el. A Hegyeshalom–Csorna–Szombathely-vasútvonal mellett a megye déli részén található. Útelágazásban fekvő, két templomot körülvevő, zárt település.

Vadosfa a termékeny Kapuvári-síkon fekszik. Ez mind a növénytermesztés, mind az állattenyésztés tekintetében kedvező. A település domborzati adottságai jónak tekinthetők.

A Rába és Répce hordalékkúpján fekszik, melyet homokos, agyagos öntésiszap borít. Alatta folyami kavicstakaró található. A Rábaköz felszínén lévő finom üledék jelenkori képződmény.

Szomszédjai északnyugaton Mihályi, északkeleten Magyarakeresztúr, délkeleten Páli, délnyugaton pedig Beled. A település két főút, a 85-ös és az M86-os gyorsforgalmi úttal párhuzamosan futó 86-os főút között terül el. A község területe sík, nagy része szántóterület.

Településszerkezet, településkép, utcaképek

Vadosfa jelenlegi településszerkezete az elmúlt évszázadokon nem ment át jelentős változáson. Az 1800-as évek elejétől megegyeznek az utak nyomvonalai a mai irányokkal. A kis falu halmaz jellegűen veszi körül az egykor jelentős egyházi központként működő templomot. A községet feltáró legfontosabb közlekedési kapcsolat a Magyarkeresztúrról Beled felé vezető 8606 számú állami mellékút, valamint a 8607. számú állami mellékút, mely Mihályi felől Páli felé biztosítja a kapcsolatot. A jelenlegi község tengelyét a 8607. sz. út folytatásaként Kossuth Lajos utca vonala képezi.

Vadosfa szerkezetét a magasból nézve a síkvidéki jelleg határozza meg, a hajdani falu képe még ma is felismerhető, a két utca kicsit élesebben rajzolódik ki, szerkezetileg az évszázadokkal ezelőttinek a fejlődése. Éles határt nem lehet megkülönböztetni a belterület és külterület között, a falu jól illeszkedik a környezetébe. A falu szinte szétfoszlik, beleolvad a tájba, a nagy kertterületek miatt nincsenek éles határok a falu és a táj (környező rétek, szántók) között. A bevezető utakon a központ felé közeledve a házak sűrűsödését tapasztaljuk. Alapvetően földszintes házak alkotják a történelmi magot, ettől csak az újabb kori településrészek térnek el, a településen csak nagyon kevés az elmúlt években épült ház található. A település egységes képet mutat.

Az utcaképek tekintetében a település legmeghatározóbb eleme a széles Kossuth Lajos utca. Az utcák találkozásánál igényesen kialakított közterületek gondoskodnak a rendezett településképről. Az utcaképek meghatározó alkotóelemei a megmaradt régi parasztházak, sűrűn sorolt, keskeny telkek és a széles főutca kiterjedt, szépen karbantartott zöldterületei. A településen egyébként mindenhol jellemző az út menti fasorok jelenléte. Lakóutcák fásításában az örökzöldek és a gyümölcsfák (különböző fenyő-fajták és diófák) dominálnak. A főutca lakóházai jellegzetes falusias utcaképet adnak. A kis szélességű telkek miatt a házak utcai homlokzata viszonylag keskeny, általában csak két ablaknyílás van rajtuk. A ház mellett több helyen az agrár életformára utaló nagyobb, szélesebb kapu található. Az organikusabb nőtt magban a telekméretetek a mai kor igényeihez képest elavultak, a hosszútelkes beépítések miatt igen keskenyek és kb. 200 méter mélyek. A község belterületén viszonylag nagy egybefüggő tömbbelsők, kertvégek vannak, ahol többnyire háztáji gazdálkodás folyik. Az újabb kiosztású területeken már kisebb területű, zömökebb telkeket találunk.

Az épületeket az építési koruk szerint vizsgálva látható, hogy az épületállomány döntő többsége a II. világháború után épült. A régi főutca parasztházai is nagyrészt átépítésre kerültek a háború után. A szintszámok tekintetében túlnyomó a földszintes épületek aránya.

A települések lakóépület-állományára a '60-as, 70-es évek uniformizált házai nyomják rá a bélyegüket. Túlnyomó többségben az ún. „kockaházak” uralkodnak az utcaképekben. A jellegzetes népi építészet emlékeivel is nagy számban találkozhatunk a településen.

A '90-es években építkezési hullám következtében a falukép némiképp átalakult. Az utcákban arányosan elszórva új épületek jelentek meg. Ezek műszaki kivitelükben, minőségükben kielégítik a mai kor követelményeit.

Az épületek szintszámát tekintve döntő többségben (80,5% illetve 90,0%) vannak a falusias beépítésre jellemző földszintes épületek. Ezen kívül nagyobb arányt a '80-as évektől megjelenő tetőtér beépítésű épületek képviselnek.

Települési zöldfelületek, parkosítás

Vadosfán a település központjában található közpark és játszótér szépen gondozott, igényesen kialakított zöldfelületek. Az evangélikus templom kertje szintén szépen parkosított, a templomot körülvevő gesztenyefasorok rendkívül mutatósak a központban. Az utcák és egyéb közterületek szintén szépen karban tartottak, gondozottak.

Az út és a házak közötti területen gyümölcs-, fenyő- és egyéb fákkal beültetett területeket találunk, helyenként közpark jellegű kialakítással.

A Petőfi - és Kossuth utcák torkolatában kialakított tó partját mértani pontosságú fasor övezi.

A TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ ÉPÍTÉSZETI ÉRTÉKEK, HELYI VÉDETT ÉRTÉKEK, TELEPÜLÉSKÉPI JELLEMZŐK, NÖVÉNYZET

Műemlék

Vadosfa méretéhez és a környező településekhez képest műemlékekben gazdag település. Nemcsak a római katolikus és az evangélikus templom áll műemléki védettség alatt, hanem egy a temetőben található síremlék is.

Az Országos Műemlék Jegyzékben szereplő védett objektum a településen a következő:

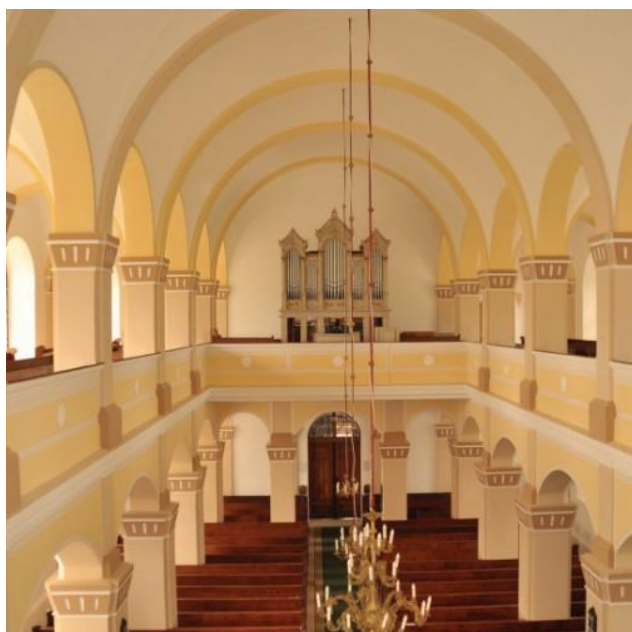
3708. műemlék számmal ellátott Római katolikus Szent István király templom. Az egyhajós, egytornyos, rokokó stílusú templomot 1754-ben építették. Magas és toszkán félpillérekkel tagolt homlokzatát háromrészes fő párkány zárja le. Belül orgonakarzat található. Az egységes berendezése is 1750-es évekből való.

(Rákóczi tér, hrsz.: 83.)

11280. műemlék számmal ellátott jelenlegi Evangélikus templom Vadosfa központjában a régi templom helyére - melynek állaga annyira megromlott, hogy lebontották - 1912-ben épült gótikus stílusban Vogel József soproni építész tervei alapján. Belső renoválására és festésére 1981-ben, majd 2000-ben került sor.

(Rákóczi tér, hrsz.: 84.)

3709. műemlék számmal ellátott Gödör György evangélikus lelkész síremléke, 19. szd. (Hrsz.: 124.)

Helyi védelem alatt állnak a jelenleg hatályos rendezési terv alapján az alábbi objektumok:

Helyi védelem alatt állnak az alábbi objektumok:

Sírkövek csoportja a temetőben Hrsz: 124.

Lakóház, Kossuth Lajos utca 1. (Hrsz: 26.)

Lakóház, Kossuth Lajos utca 20. (Hrsz: 74.)

Lakóház, Kossuth Lajos utca 15. (Hrsz: 15.)

Lakóház, Rákóczi tér 4. (Hrsz: 96.)

Lakóház, Petőfi Sándor utca 1. (Hrsz: 1.)

Lakóház, Kossuth Lajos utca 7. (Hrsz: 20.)

Lakóház, Bercsényi utca 4. (Hrsz: 50.)

Helyi védelemre javasoltak az alábbi épületek, objektumok:

Millenniumi kettős kereszt (14. hrsz.)

Építészeti értékek

Az országos vagy helyi védelmet nem élvező, de a hagyományos beépítési formát őrző, történeti értékű lakó- és gazdasági épületek elszórtan még fellelhetőek. Szerepük a település arculatában jelentős, egyrészt az épített örökséget kötik össze a természeti és mezőgazdasági tájjal, a közlekedés építményeivel, másrészt a hely történetével. Ezek azok az épületek, amelyek még magukban hordozzák a lehetőséget, egy jóérzésű felújítással, megújítással a településkép, utcakép díszévé válhatnak. Mindenképp kiemelt figyelmet érdemelnek, hogy a jövő számára is megőrizhessék az egykori jellegzetes utcakép maradványait.

A legarchaikusabb formájú épületek a **beforduló tömegű, polgáriasodó ház**, utcával párhuzamos eresszel és 3-4-5 (álló téglalap alakú) ablakkal az utca felé. Ezek az épületek korábbi, utcára merőleges tömegű házak bővítésével, vagy a városi polgári házak megjelenését utánózva terjedtek el. Az ablakok körül gyakran jelenik meg – a ház építési idejének és stílusának függvényében – klasszicizáló, romantikus vagy leggyakrabban historizáló stílusú vakolatdíszítés. A homlokzatot sokszor tagolják pilaszterek vagy armírozás, illetve párkányok. Bejárati ajtó soha nem nyílik az utcára.

Ebben az épülettípusban akadnak jó ízléssel felújított épületek is:

A második jellemző épületforma az utcára merőleges gerincű ormfalas vagy kontyolt nyeregtetős épületek. Homlokzatuk szinte minden esetben aszimmetrikus elrendezésű kettő – álló téglalap alakú ablak és jobb vagy bal oldalon a bejárat, amely jellemzően az utcáról nyílik. Alaprajztól függően jellemzően tornácos épületek. Az épületek mellé egyaránt társulhatnak tömör nagykapuk vagy áttört kerítések.

TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ TÁJI ÉS TERMÉSZETI ÉRTÉKEK

Tájhasználat, tájszerkezet, tájtörténet

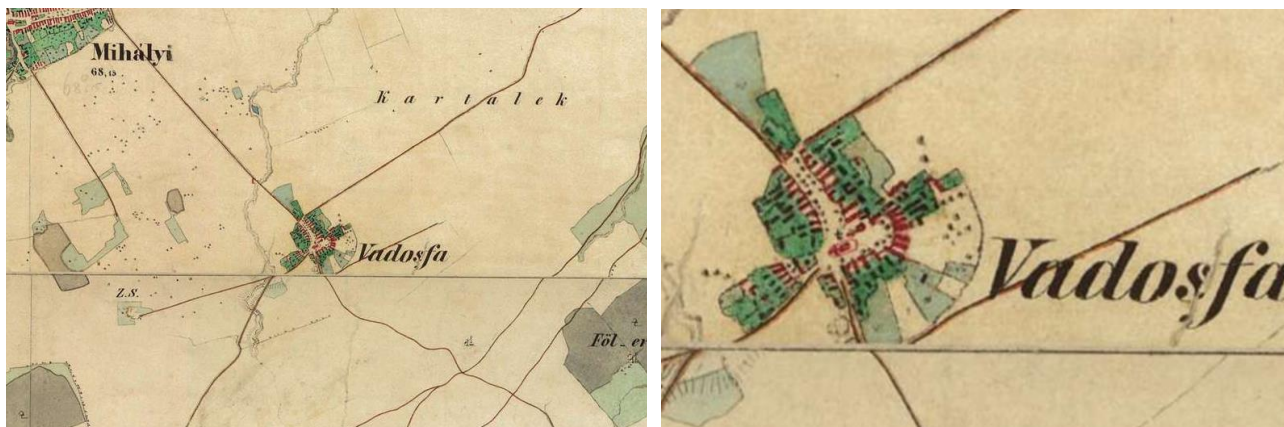
Az eltérő karakterű településrészek lehatárolásához és a tájtörténet, tájkarakter bemutatásához a katonai kataszteri térképeket vettük alapul, hiszen ezeken a történelmi térképeken jól nyomon követhető a településszerkezet kialakulás és fejlődése, valamint a tájhasználat, tájszerkezete alakulása.

Első Katonai Felmérés (1763-1787)

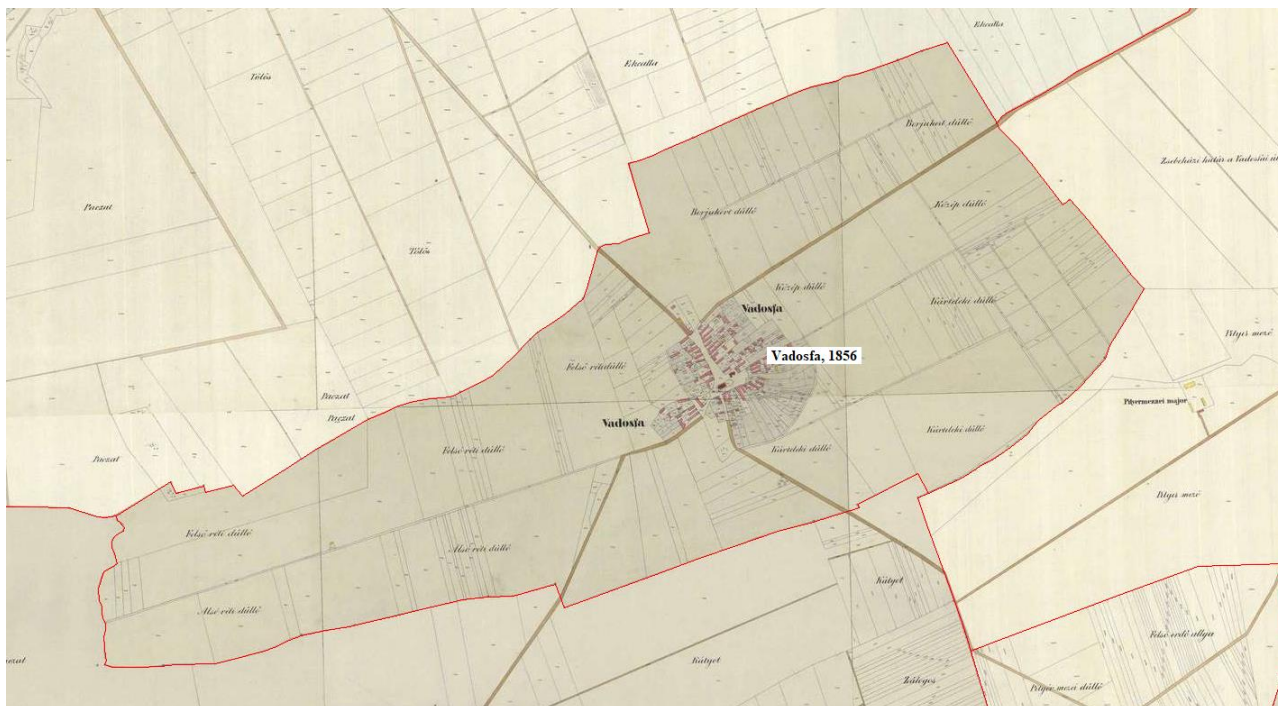
Az első katonai felmérés térképén Vadosfa egy két utcából álló település képét mutatja, középen a kis római katolikus és a nála jóval jelentősebb evangélikus templommal. A mai Rákóczi tér ekkor egy tölcselesen kiszélesedő utca volt a tölcser széles részében a templomokkal. A település legöregebb házai ma is ebben a két utcában találhatóak. A temető a mai helyén található a Páli felé vezető út mentén. A településről kivezető utak északi irány-ban közvetlen kapcsolatot adtak Mihályival és Magyarkeresztúrral, déli irányban pedig Beleddel és Pálival.

Második Katonai Felmérés (1806-1869)

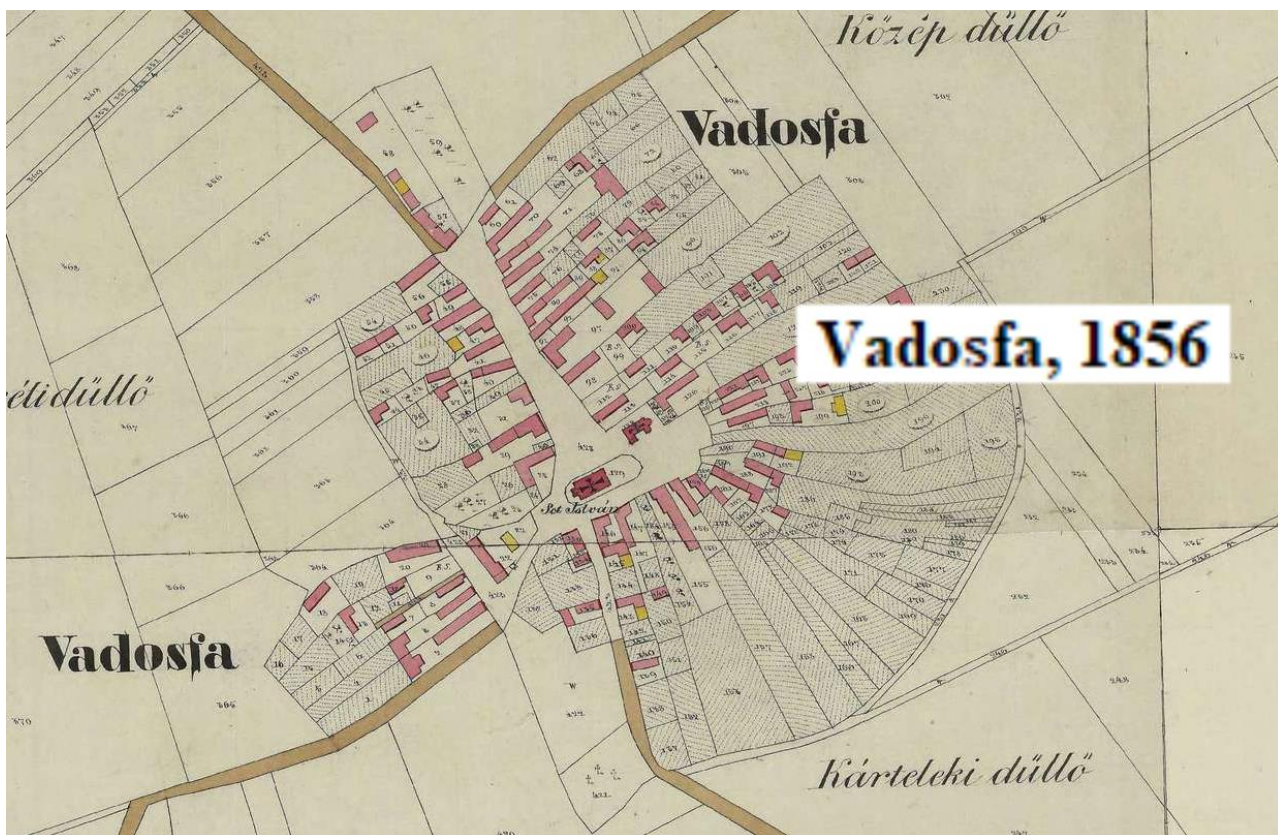

A település 1845-re szinte semmit sem változott. Az úthálózat is megegyezik az előző térképen láthatóval, továbbra is fennmaradtak a szomszéd települések felé irányuló közvetlen kapcsolatok. A Mihályi felől érkező úton már ekkor is észrevehető az útszéli kereszt. A térkép egy kissé részletesebb, jobban elkülöníthetők a lakóházak és a kertek.

Kataszteri térkép 1856-ból

A falu közigazgatási területe a maitól csupán kis mértékben eltérő képet mutat. Az 1856-os térképen aprólékos precizitással megrajzolva látható, beazonosítható minden lakóház és gazdasági épület, a temető, a templomok, a kastély és annak parkja, a terület feltárása, beépülése folyamatos. A táj a művelési ágak sokasága miatt roppant változatos képet mutat. Jól láthatóak a megművelt hosszú parcellák, a kertek, kertségek, a felparcellázott legelők.

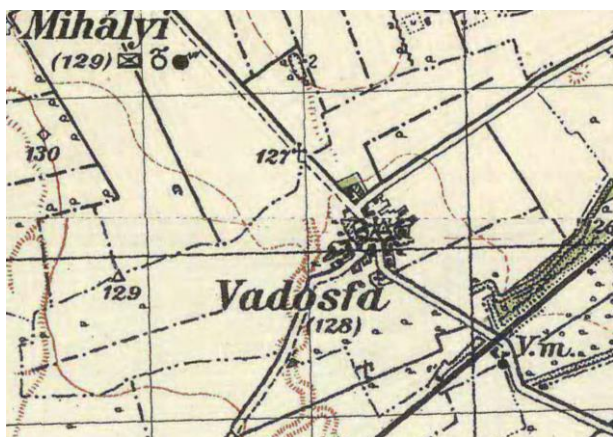

Harmadik Katonai Felmérés (1869-1887)

Nincs érdemi változás a település szerkezetét illetően. Az utak nyomvonalvezetése nem módosult, A szántóföldi művelés terén visszaszorultak a hosszúparcellák, helyüket nagytáblás művelés vette át. Ennek következtében a közlekedési kapcsolatok letisztultabbá váltak. A szántóföldi táblákat elválasztó utakat mindenhol fasorok kísérik.

Magyarország Katonai Felmérése (1941)

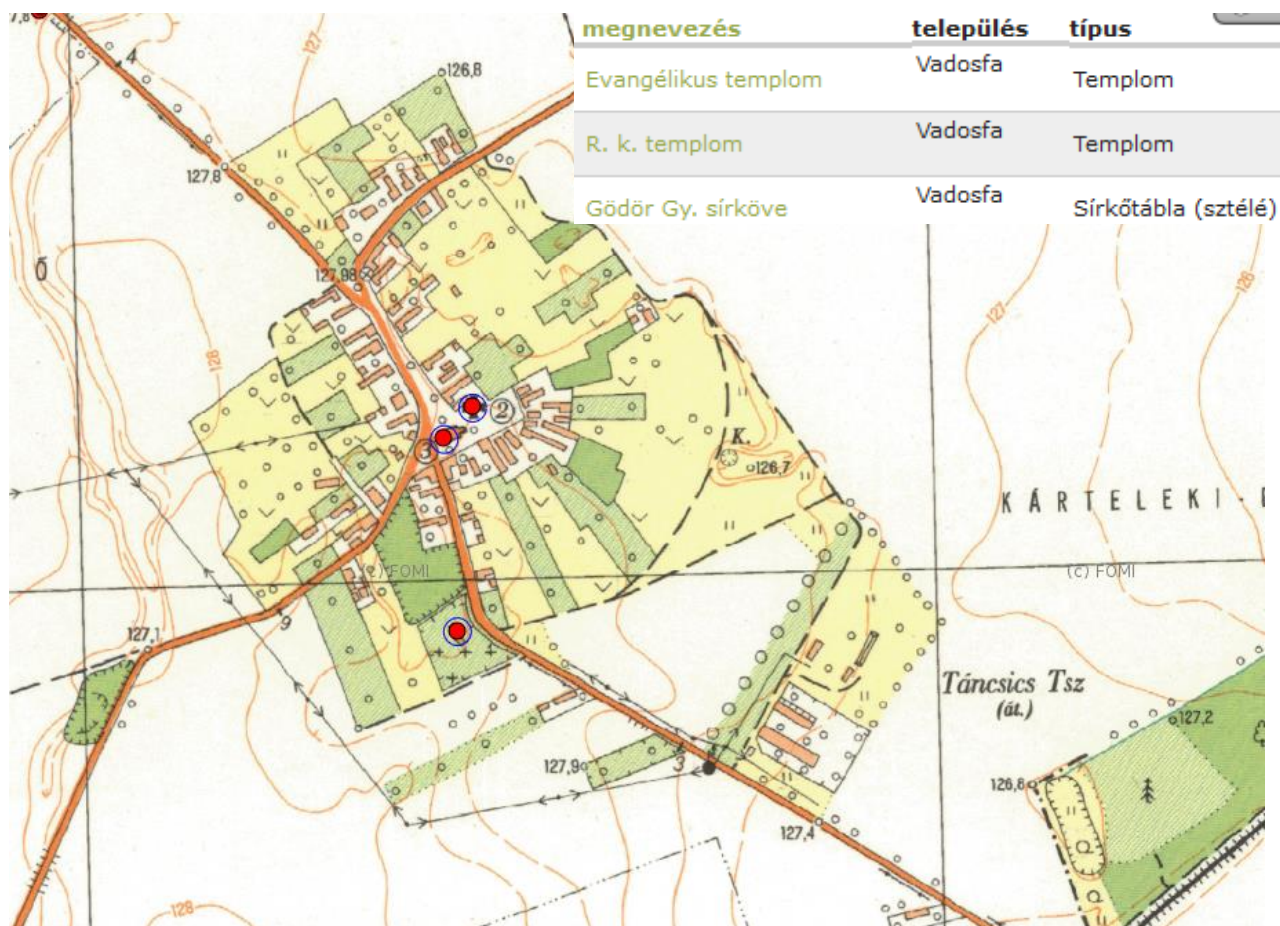
A térképen látható, hogy a szomszédos településekre vezető utak nyomvonala nem változott. Kiépült a Csornán át Győrbe vezető vasútvonal.

1990-es katonai térkép:

Az 1856-os térképen ábrázolthoz képest a település közigazgatási határa kismértékben változik. A település szerkezete elnyerte mai kereszt alakját.

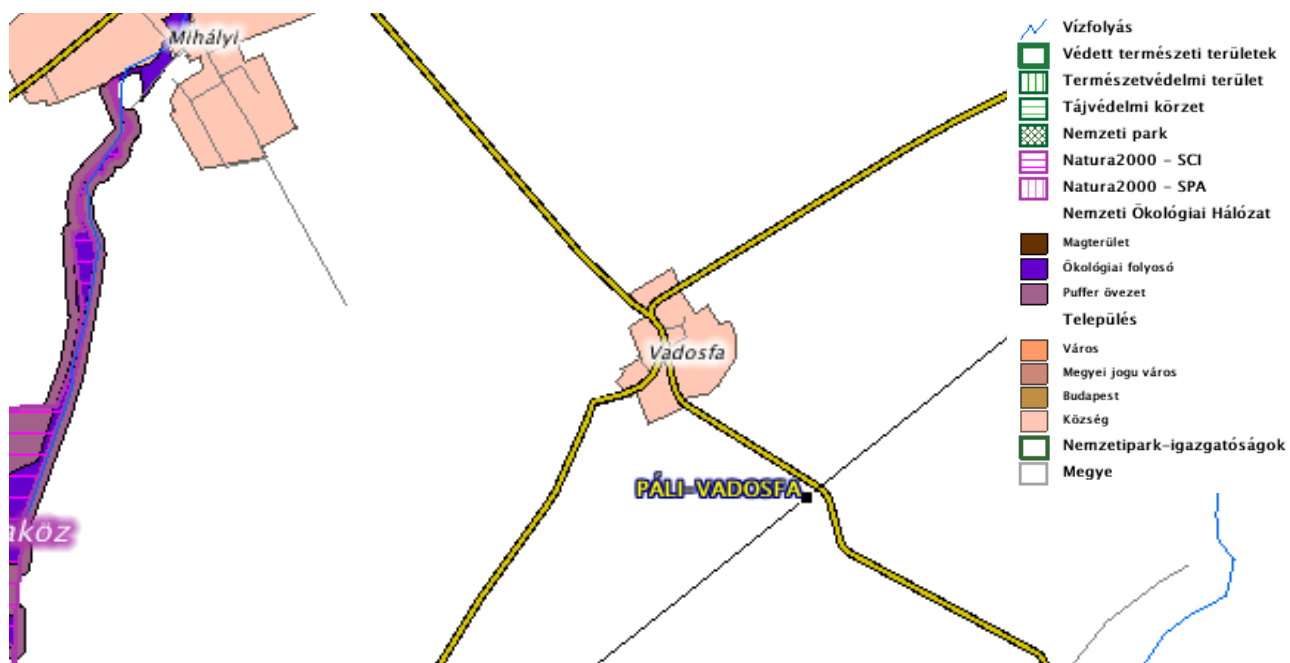

Egyedi tájértékek a településen:

<http://tajertektar.hu>

Megmaradó, védendő táji, természeti értékek a településen a még fennmaradt kisebb erdőterületek valamint a vízfolyásokat kísérő ligetek, rétek.

<http://geo.kvvm.hu/tir/viewer.htm>

A Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság által rendelkezésre bocsátott adatok alapján: Vadosfa közigazgatási területét nem érinti országos jelentőségű védett természeti terület. A Tvt. 15.§-alapján természeti területnek minősül az erdő, gyeperdő, nádas, művelési ágú termőföld. Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló Korm. rendelet értelmében a mocsár és a nádas természetközeli területnek minősülnek. Tervezett természeti területként szükséges kezelni az erdő, gyeperdő, nádas, művelési ágú termőföldeket. Vadosfa közigazgatási területe Érzékeny Természeti Terület ÉTT által nem érintett. Natura 2000-es természetmegőrzési terület nem érinti a települést. Vadosfa közigazgatási területét az országos ökológiai hálózat övezetei nem érintik. És végezetül Vadosfa területe nem érintett a „tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek” elnevezésű országos övezettel.

A település domborzati adottságai jónak tekinthető. Vadosfa magasártéri helyzetű medencesíkságban található. Földtanilag a terület a Rába északnak lejtő, megsüllyedt, jelenkori folyóvízi üledékekkel, főleg iszappal borított hordalékkúp-lejtője. A hordalékkúp alatt mintegy 10-50 m vastag, jó víztározó homokos-kavicsos pleisztocén üledék-réteg fekszik, de a mélyebb pannóniai üledékek között is vannak víztározók. A település nyersanyagai közül a betonkavicsot, a vakoló homokot lehet megemlíteni, a széndioxid a nyolcvanas években kimerült. A táj a Répce-Rábca vízrendszeréhez tartozik, de a déli peremet a Répcelaki ár apasztó torkolata és Várkesző között 17 km hosszan a Rába is érinti. A Répce idetartozó szakasza mintegy 26 km, a Kis-Rábáé 36 km. A mesterséges vízfolyások között a Vármegyei- (22,5 km), a Tardosa-csatorna (12 km), a Farkas-ér (16,3 km), a Keszeg-ér (28 km) és a Linkó-ér (17 km) a fontosabbak.

A Kisalföld flórajárásba (Arrabonicum) tartozó, egykori lápokban, mocsarakban bővelkedő kistáj elterjedtebb erdőtársulásai között az égeres ligeterdők, az elegyetlen égererdők, a nyírlápok, valamint a tölgy-kőris-szil ligeterdők említhetők. Az aljnövényzet tömegesebb előfordulású fajai a lápi csalán, a sások, az óriás csenkesz, a szálkaperje, a podagrafű, a jágerkender, és a nenyúljhosszám.

Az erdészetiileg hasznosított felületeken elsődlegesen fiatal és középkorú, keménylombos erdők díszlenek.

A mezőgazdasági területhasznosításra a búza, a kukorica és a cukorrépa termesztése a jellemzőbb.

A tájra túlnyomórészt a réti, a réti öntés és a nyers öntéstalajok előfordulása jellemző.

A hordalékkúp üledékeken kialakult jellegzetes talajképződmények az agyagbemosódásos barna erdőtalajok, amelyek a táj talajainak 12%-át teszik ki. Ezek a talajok az összecementálódott kavicsréteg felszín közeli megjelenése miatt igen csekély termőképességűek. Vízgazdálkodásuk ezért szélsőségesen kedvezőtlen. A kilúgzási folyamatok uralkodó volta miatt kémhatásuk erősen savanyú. Összességében terméketlen talajok, a IX. termékenységű kategóriába tartoznak. Erdő- és legelőterületek.

TELEKSZERKEZET ÉS TELEKHASZNÁLAT, BEÉPÍTÉSI MÓD ÉS ÉPÜLETTÍPUSOK

A település történeti szerkezeti rendszerének fő tengelye a mai Kossuth Lajos utca. A ma ismert történelmi előzményekig vissza-nyúlva a településtérképek tanúsága szerint is ebből az egy utcából fejlődött ki a jelenlegi utcaszerkezet. Ez a szerkezet szinte máig változatlan. A település keleti és nyugati végéből utak ágaztak el a szomszéd települések felé.

A település belterülete alapvetően falusias karakterű. Az általános beépítési mód az oldalhatáron álló beépítés. Jellemzőek a tágas utcák. A település organikus szerkezetétől kissé elütnek a múlt század második felében kialakított új lakóterületek.

A település lakóépületei az átlag vidéki településekhez viszonyítva jó állapotúak, rendezett utcaképet adnak. A községet járva igazán leromlott állagú épületekkel csak ritkán találkozunk. Az épületeknek csak néhány százaléka szorul felújításra.

A település egy részének lakóépület-állományára a '60-as, '70-es évek uniformizált házai nyomják rá a bélyegüket. Túlnyomó többségben az ún. „rábaközi négyablakos házak” uralkodnak az utcákban. Helyi védelemre érdemes házak a település egész területén találhatóak. A fennmaradt háború előtti házak kimagaslóan szép utcaképet alkotnak. A házak egy része megkímélt, jó állapotban van.

A település az új építésű házak tekintetében átlagos képet mutat. A szintszámok tekintetében a falusias beépítésre jellemzően a földszintes épületek dominálnak.

A korabeli kataszteri térkép alapján Vadosfa történeti települése a mai Kossuth utca és Rákóczi tér vonalában alakult ki. A hagyományos településszerkezet, telekstruktúra, településkép megtartása érdekében ezen a területen a telekegyesítések, telekosztások tekintetében javasolt megtartani az oldalhatáros beépítési módot és a kialakult telekformákat. Az egész településen jellemzően vegyes az utcakép. Az 1950-90-es évek épületei is már többféle megoldással épültek zömében cserépfedésű sátor-, nyeregvetős változatú földszintes házak, de néhány manzárdtetős, illetve többszintes lakóépület is megtalálható. Az újabb építésű lakóházak is nagyon eltérőek anyaghasználatban, tömegelrendezésben, szintmagasságban és stílusban is. Célszerű lenne valamilyen egységesebb iránymutatást adni a település központi területén és az utcára merőleges tetőgerincű, 45 fok körüli magastetős beépítés szabályozása, illetve tetőtérbeépítés esetében javasolt a tetőfelépítmények elhagyása.

A település fejlődése szempontjából van lehetőség a változatosabb anyaghasználatú, tömeg elrendezésű, szintmagasságú lakóházak építésére a rendezési tervben jelölt területeken.

Az előző fejezetekben bemutatott általános településkép, településkarakter, a meghatározó táji és természeti értékek, építészeti, településképi jellemzők, területhasználatok alapján Vadosfa területén az alábbi eltérő karakterű területeket határoltuk le:

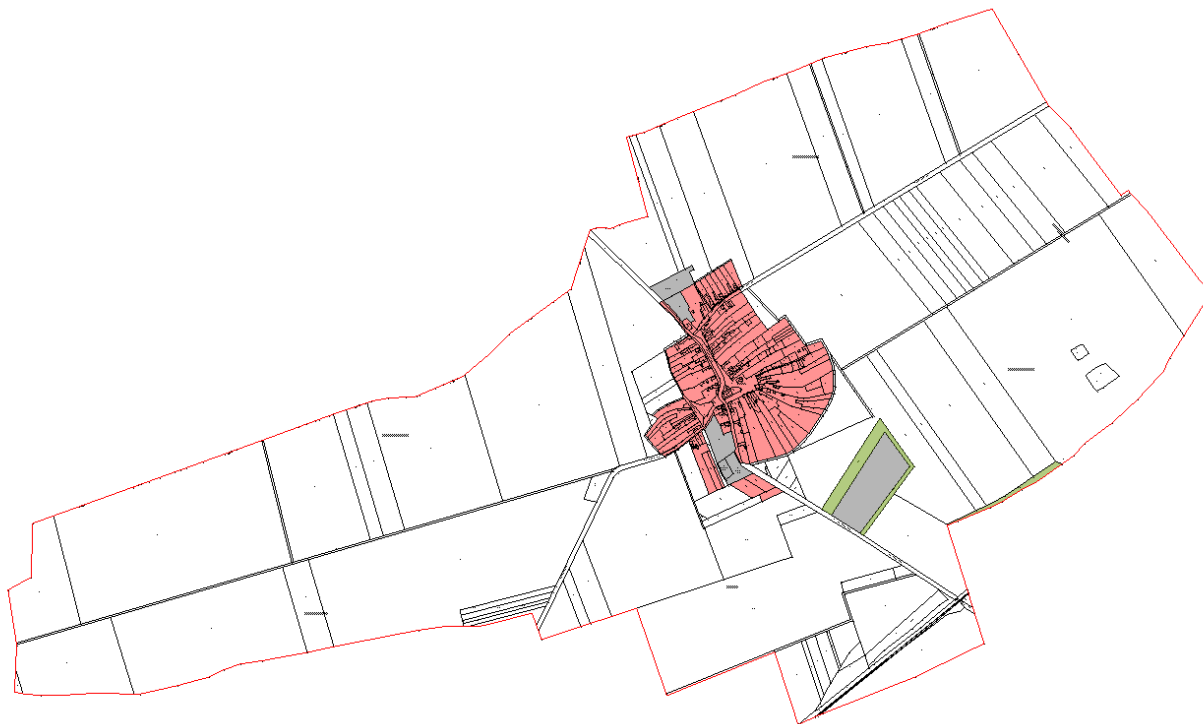
TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK ÉS EGYÉB BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK

Vadosfa közigazgatási területe nem érintett ökológiai hálózat övezeteinek területével. A kialakult tájhasználat, a mezőgazdasági vagy gazdasági esetleg szabadidős tevékenységek szervesen kapcsolódnak a település életéhez, gazdaságához, annak működőképességéhez. Nem lehet tehát cél teljesen kizárni a külterületekről egy-egy laza, szellős beépítésű üdülőterületet, sport-szabadidős létesítményeket magukban foglaló területeket, a gazdasági tevékenységek, majorok területeit, egy-egy mezőgazdasági építményt.

Ezért településképi szempontból nem meghatározó, egyéb beépítésre nem szánt területek körébe soroltuk azokat a területeket, amelyeken megengedhető jelentősebb épületállomány, villamosvezeték, adótorony, napelempark stb. megjelenése.

Jelmagyarázat

	településképi szempontból meghatározó, beépítésre szánt történeti településrész területei
	településképi szempontból nem meghatározó, beépítésre szánt gazdasági, ipari és egyéb különleges funkciójú területek
	településképi szempontból meghatározó beépítésre nem szánt területek
	településképi szempontból nem meghatározó egyéb beépítésre nem szánt területek

TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ BEÉPÍTÉSRE SZÁNT TÖRTÉNETI TELEPÜLÉSRÉSZ TERÜLETEI

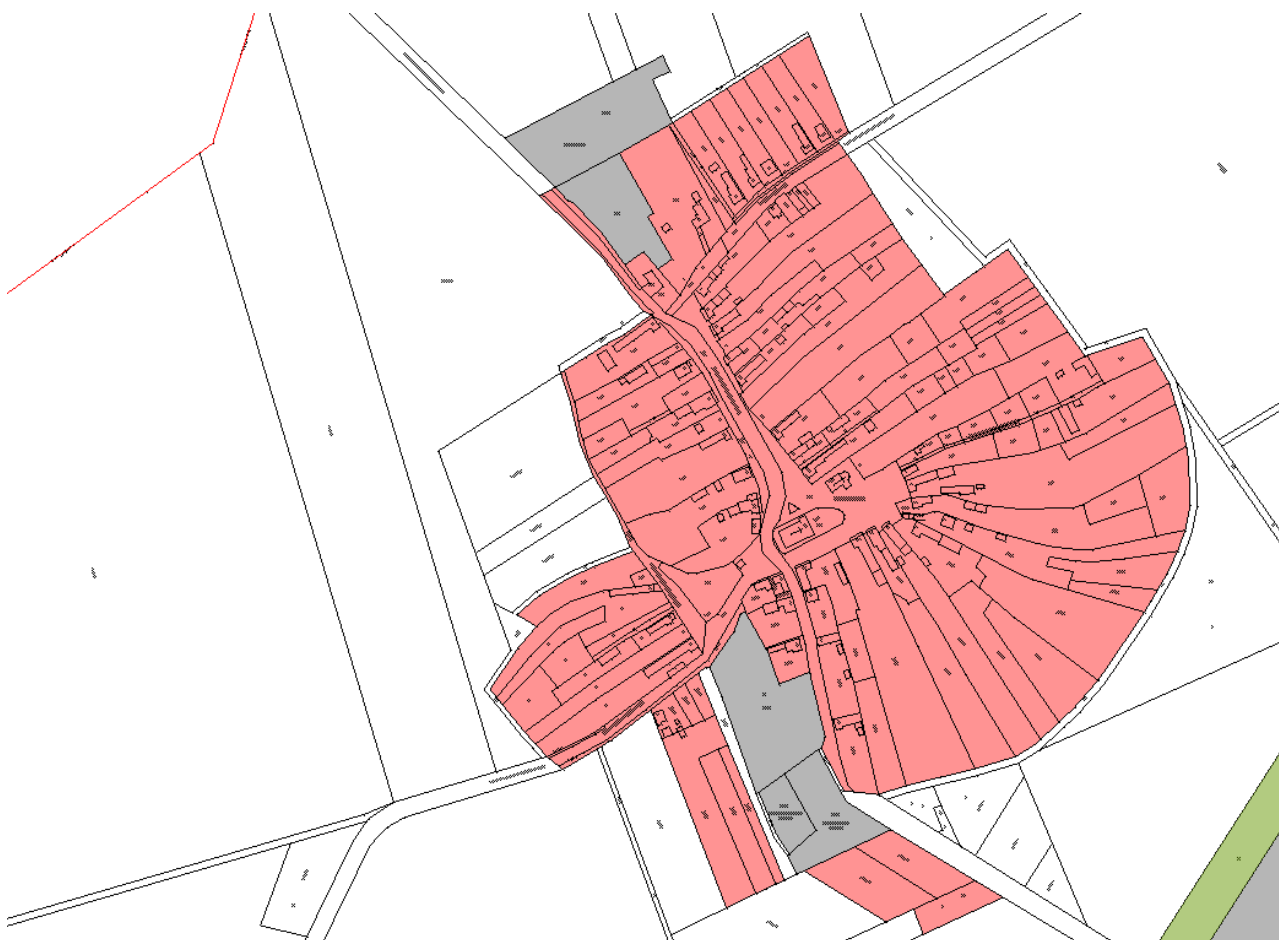
Vadosfa több száz évre visszatekintő településszerkezetében megmaradt a Kossuth utca és Rákóczi tér történelmi vonalvezetése, az utcák mentén pedig a hagyományos telekszerkezet. A teljes település lakóterületén megmaradt a hagyományos oldalhatáron álló beépítés. Ezekben az utcában megmaradt néhány utcaképi, településképi vagy építészettörténeti szempontból értékes régi ház és kerítés is.

A jövőben ezekben az utcákban kerülendő a hagyományos és kialakult épületmagasságoktól, párkánymagasságoktól kirívóan elütő, az utcák ritmusát megbontó épületek megjelenése. Fontos az épületterányok, nyílásosztások, hagyományos anyaghasználat, színvilág megőrzése. Megvédendő az utcák, lakóépületek ritmusa ezért kerülendő a telkek utcafenti összevonása.

Az utcákban megmaradt régi házak felújítása esetén törekedjünk eredeti tömegük, tetőhajlásszögük, anyaghasználatuk, és a régi épületek nívós, jellegzetes részletképzései: a tornácok, párkányok, homlokzatok, fa anyagú, hagyományos osztású ablakok, ajtók, nyíláskeretek, kerítések, kapuk megtartására.

Új építés esetén is törekedjünk a hagyományos anyagok és felületképzések (vakolat, kő, fa,) és világos színek (fehér, drapp, vajszerű, terrakotta stb.) használatára.

Az említett utcában, több helyen átépült ugyan az épületállomány de továbbra is megtartandó és védendő érték az utcahálózat, az utca vonalvezetése, szélessége vagy adott esetben keskeny mivolta, a kialakult teresedések, útsatlakozások, az előkert nélküli beépítések jellege, a telekstruktúra, a beépítés módja és az utcákban kialakult épületek magassága, léptéke.

A külső településrészek mérnöki, sematikus telekosztásaival, utcahálózatával, szabályos négyzetes alakú, azonos méretű telkeivel ellentétben a központi településrészben egy organikus telek és utcahálózatot találunk, változatos alakú és nagyon eltérő méretű telkekkel, közterület-szélességekkel.

A kastély területének egésze is mind méretében, épületei tömegében, telepítésében, építészeti részleteiben, részletképzésében, anyaghasználatában mind-mind értéket képvisel. A területre megfogalmazott települési arculati célkitűzés a fent említett értékek lehetőség szerinti maximális védelme és megőrzése.

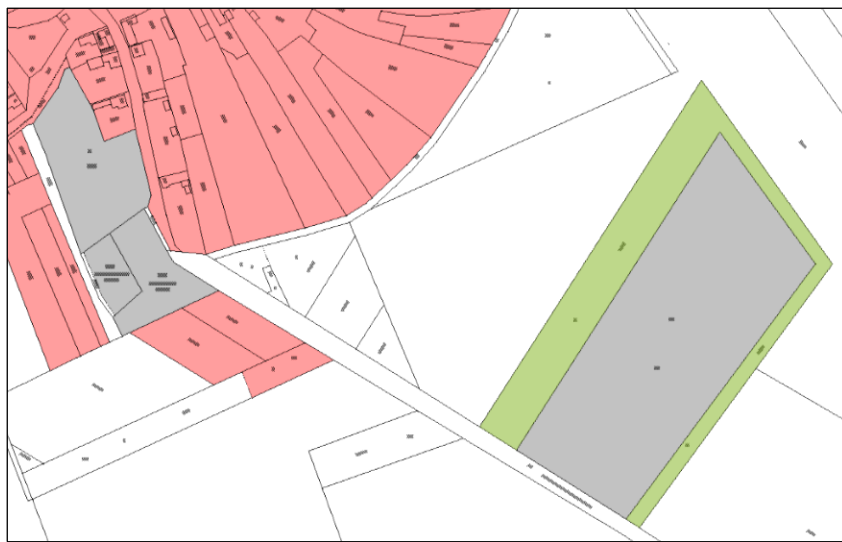
TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL NEM MEGHATÁROZÓ BEÉPÍTÉSRE SZÁNT GAZDASÁGI, IPARI ÉS EGYÉB KÜLÖNLEGES FUNKCIÓJÚ TERÜLETEK

Az ipari gazdasági, kereskedelmi gazdasági jellegű területek, továbbá a sport és szabadidős területek, rekreációs területek esetében az átalakulást, valamint új beépítésre szánt területek kialakulását, nagyobb sűrűségű, magasságú épületállomány megjelenését nem lehet és nem is kell megakadályozni, hiszen ez a lakosság megváltozott életmódjának, igényeinek ill. a település gazdasági fejlődésének természetes következménye.

Fenti területek beépítéseinél a telkek mérete és a beépítés módja a funkcióhoz (üzemi, gazdasági, rekreációs stb) igazodjon. Az épületek arányai, részletei és anyaghasználatát a funkciót tükrözze.

Az épületek megjelenése a tájban vagy települési környezetben megfelelő építészeti formálás és rendezettség mellett elfogadható. Ezeken a területeken is lehetőség szerint kerülendő az erős színek használata.

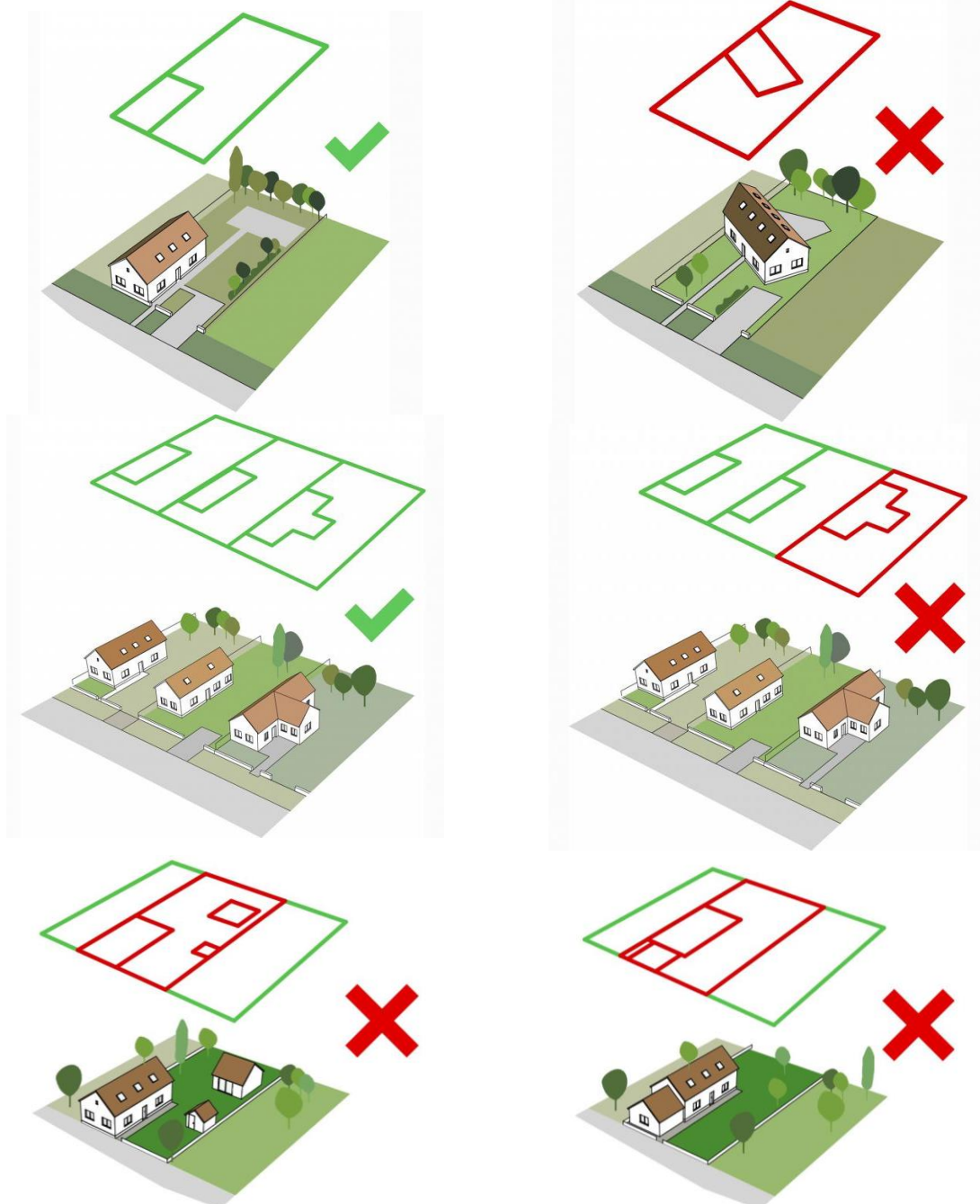
Az épületek kialakításának fő szempontjai: a terephez, környezethez való illeszkedés, lehetőleg egyszintes kialakítás, egyszerű, letisztult tömegformálás, természetes, természetes anyagok és színek használata.

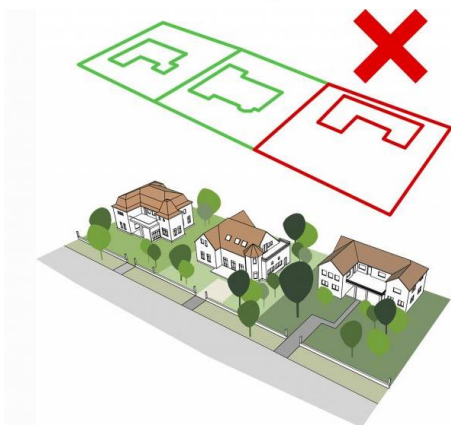
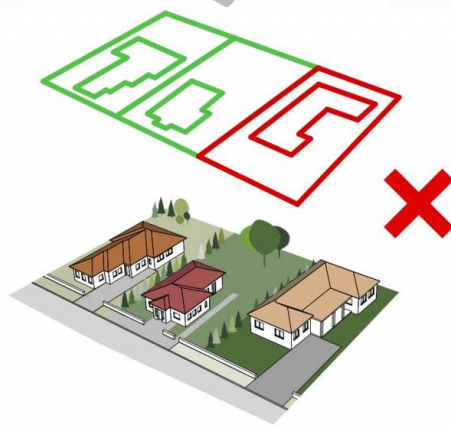
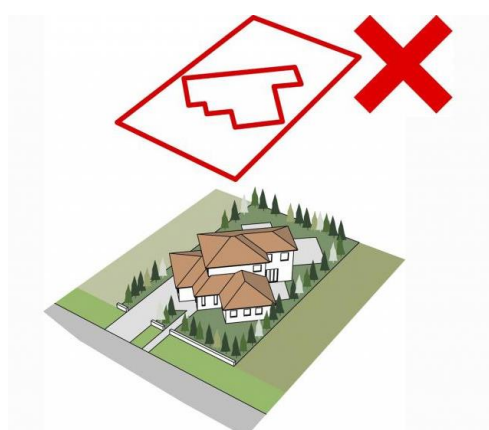
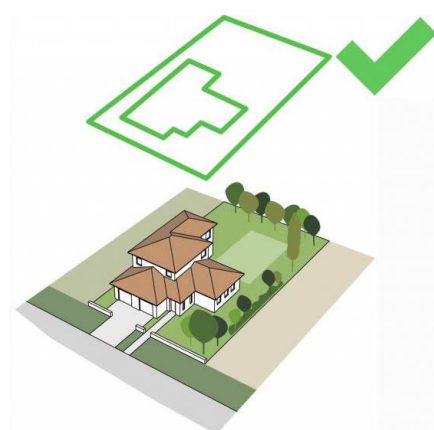
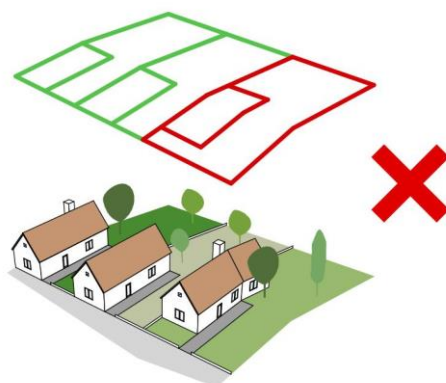
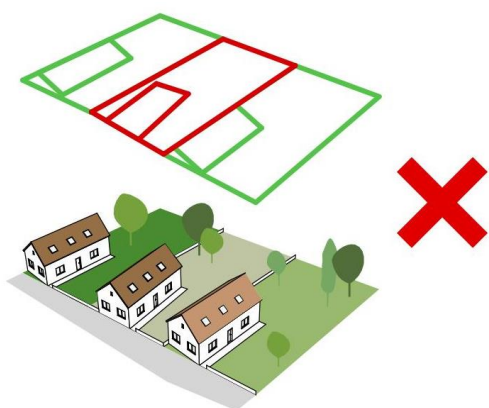

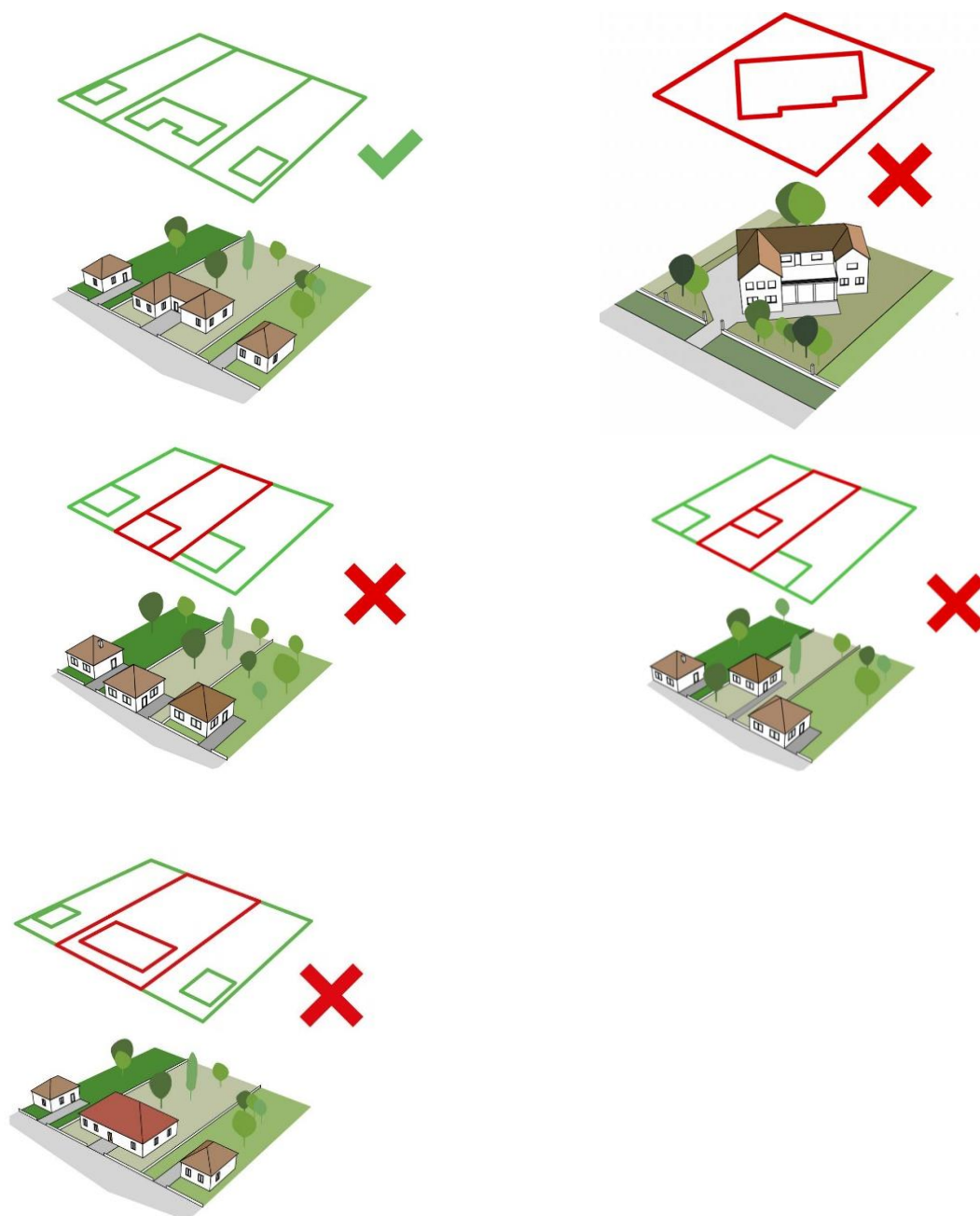
építészeti útmutató, közterületek településképi útmutatója - utcák, terek, közparkok, közkertek

A TELEPÜLÉSKÉP MINŐSÉGI FORMÁLÁSÁRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK, ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ

ÉPÜLETEK ELHELYEZÉSE, TELEPÍTÉSE

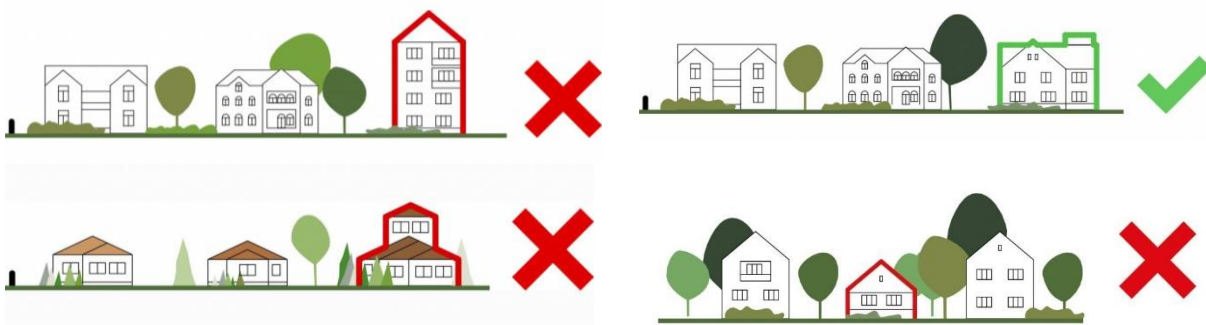

A településen az épületek jellemzően oldalhatáron helyezkednek el, előkert nélkül, vagy kis előkerttel. A területen nem kívánatos az utcák ritmusától és a kialakult telekszélességektől eltérő telekszélességek kialakítása, a hagyományos telekstruktúra megváltoztatása.

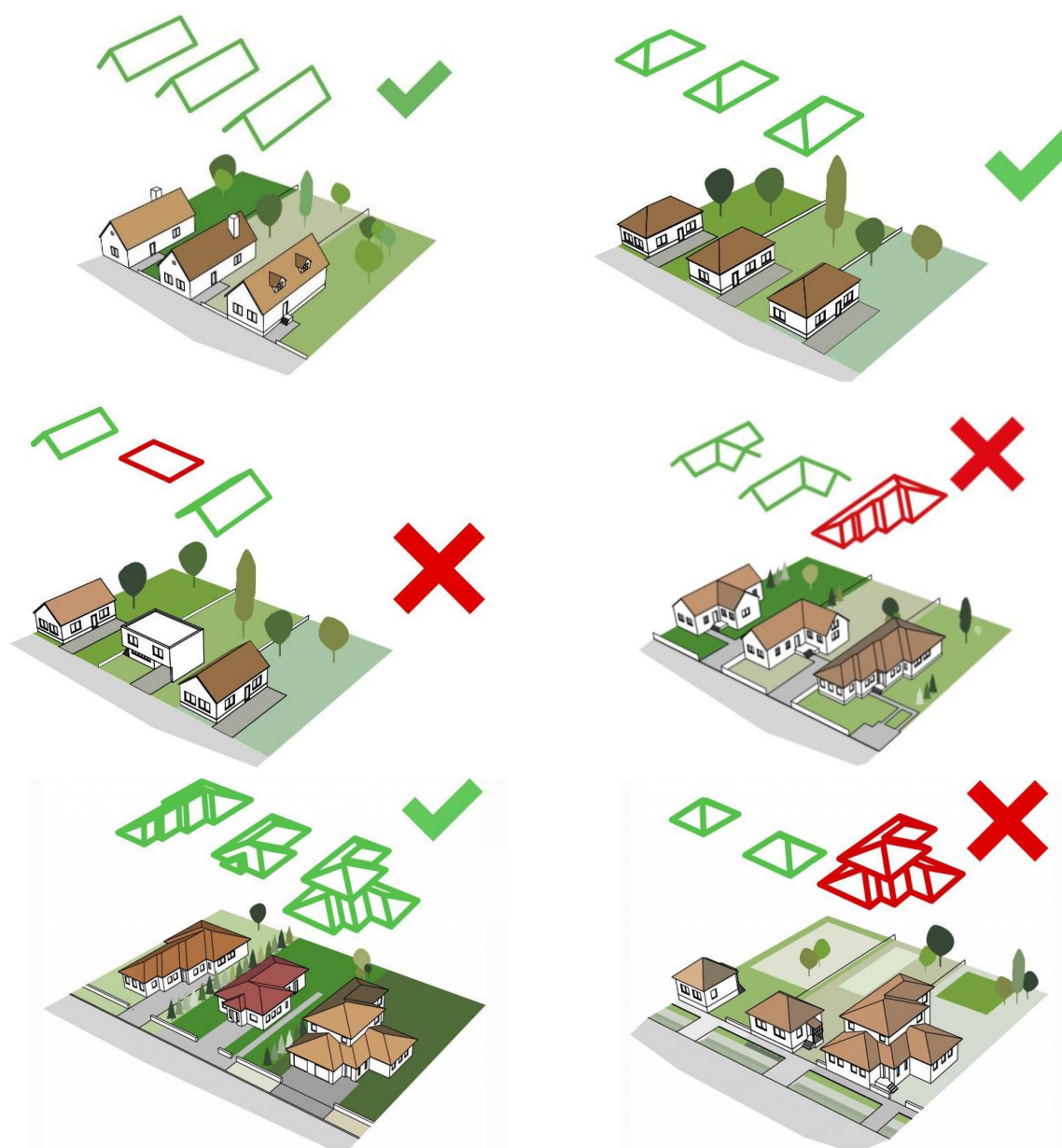
ÉPÜLETEK MAGASSÁGA

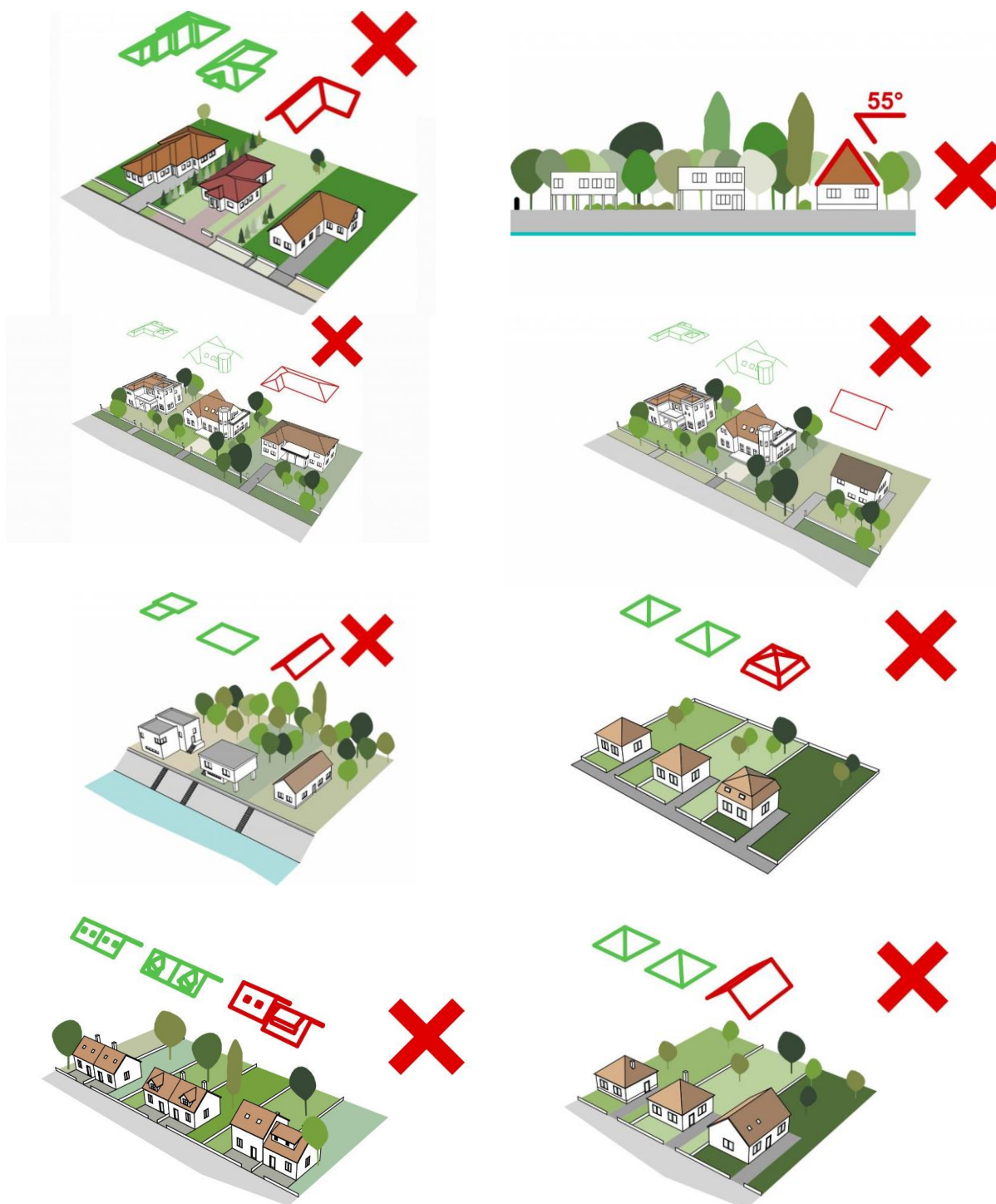

A meglévő épületek közé épülő új házak magassága az utcában meglévő házak magasságához alkalmazkodjon.

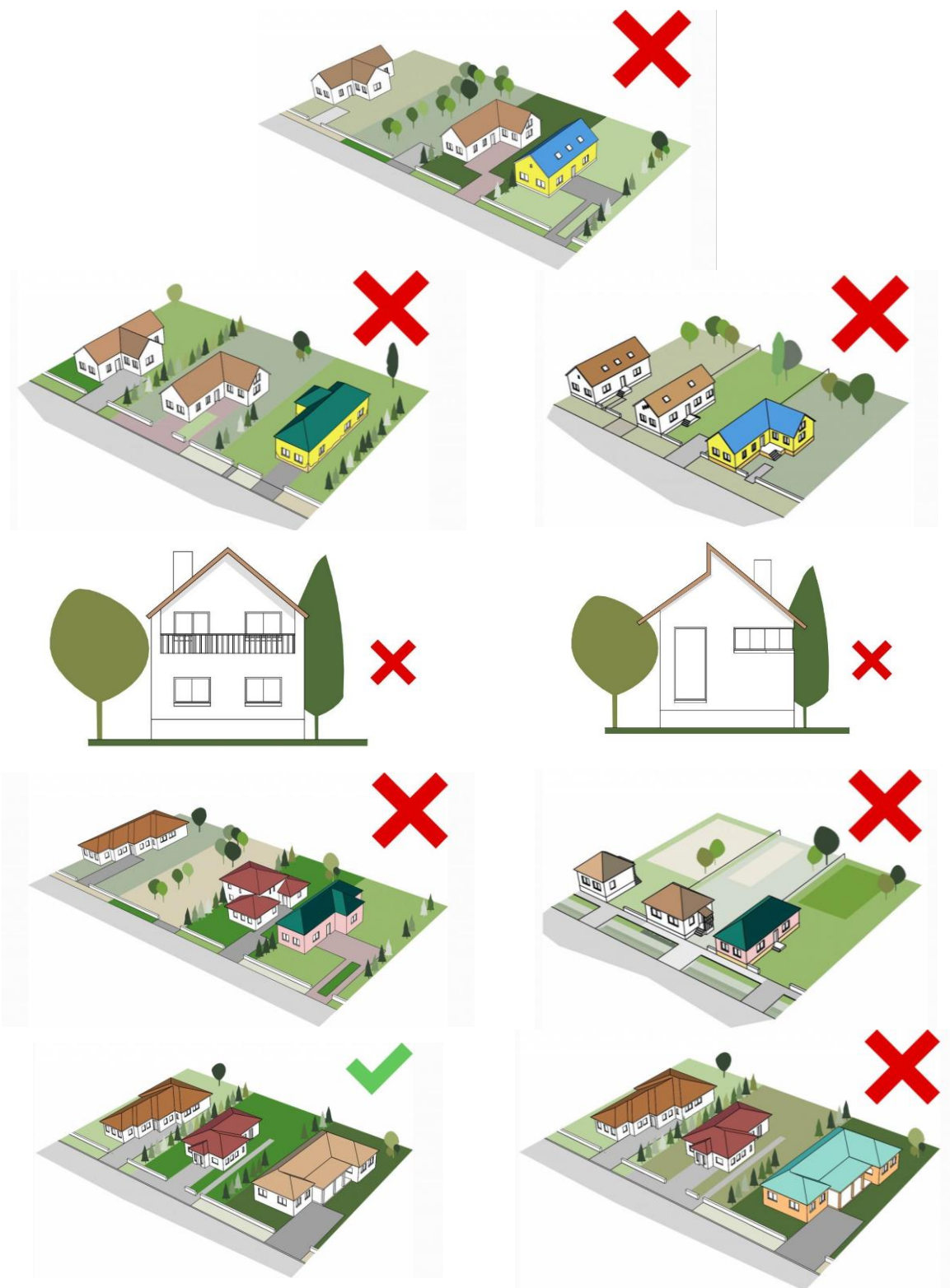
TETŐFORMA

A településen elvárás a környezetben kialakult rendhez történő alkalmazkodás a gerincirányok, oromfalak, a tetők formavilágának, tagolásának tekintetében.

Az épületeken az égetett agyagcserép vagy betoncserép fedés javasolt. Kerülendő a nem természetes színű tetőhéjazatok alkalmazása. A feltűnő, kirívó színhasználat (pl. zöld vagy kék tetőfedés) nem megengedhető.

Az épületek homlokzatának, oromfalának, tűzfalának kialakításánál a területen hagyományos, illeszkedő architektúra alkalmazása javasolt. Kerülendő a homlokzat túlzott - kövel, fával vagy téglával történő - burkolása. A homlokzati felületek és nyílászárók színei esetében kerülni kell a túlzottan élénk vagy túlzottan sötét színek (lila, kék, piros...) használatát és a környezethez

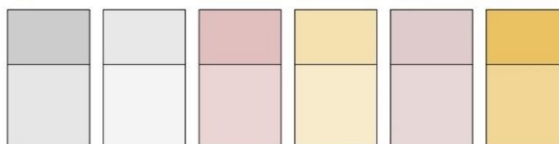
alkalmazkodó természetes pasztellszíneket kell előnyben részesíteni. Egy adott épületen nem ajánlott túl sok eltérő szín vagy 3-nál több árnyalat alkalmazása.

A lábazatok esetében kerülendő a ragasztott, csempeszerű utáztatok alkalmazása. Előtérbe kell helyezni a hagyományos kő, téglá vagy vakolt lábazatokat.

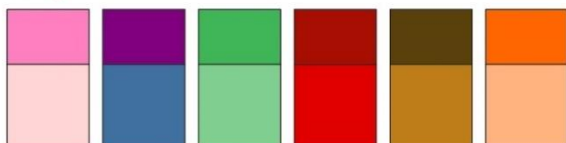
✓ **Nyílászárókra javasolt színvariációk**

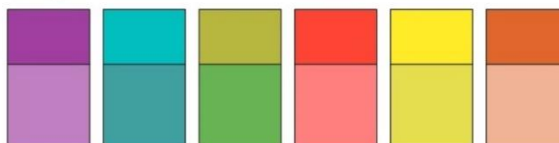
✓ **Homlokzatra javasolt színvariációk**

✗ **Nyílászárókra nem javasolt színvariációk**

✗ **Homlokzatra nem javasolt színvariációk**

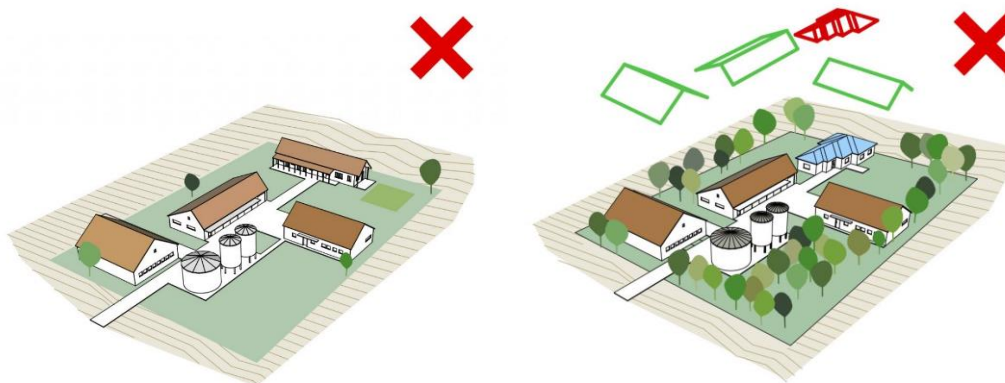
A példaként feltüntetett színekombinációk az árnyalatok jellegét illusztrálja, természetesen más színekkel is bővíthető!

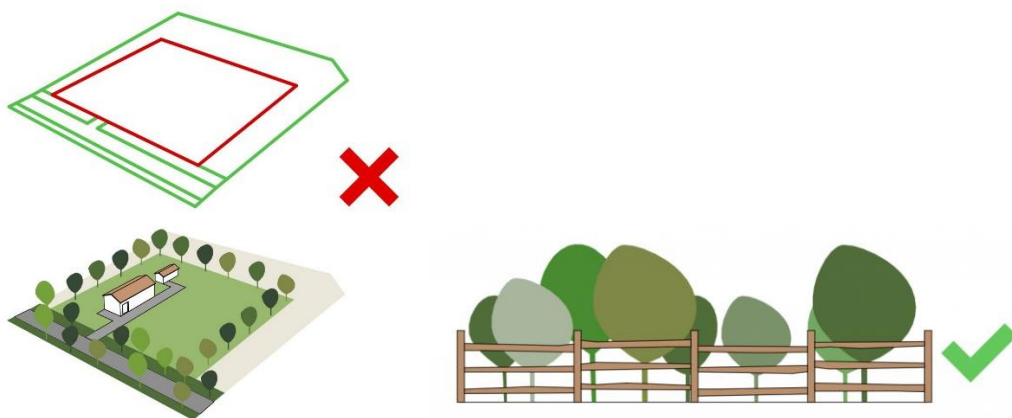
GAZDASÁGI, KERESKEDELMI, SZABADIDŐS, KÖZJÓLÉTI FUNKCIÓJÚ TERÜLETEK

Ezen területek beépítéseinél a telkek mérete és a beépítés módja a funkcióhoz igazodjon. Az épületek arányai, részletei és anyaghasználata a funkciót tükrözze.

Az épületek megjelenése a tájban vagy települési környezetben– bár nem feltétlenül előnyös – megfelelő építészeti formálás és rendezettség mellett elfogadható. Kerülendő az erős színek használata.

Az épületek kialakításának fő szempontjai: a terephez, környezethez való illeszkedés, lehetőleg egyszerű kialakítás, egyszerű tömegformálás, természetes, természetes anyagok és színek használata.

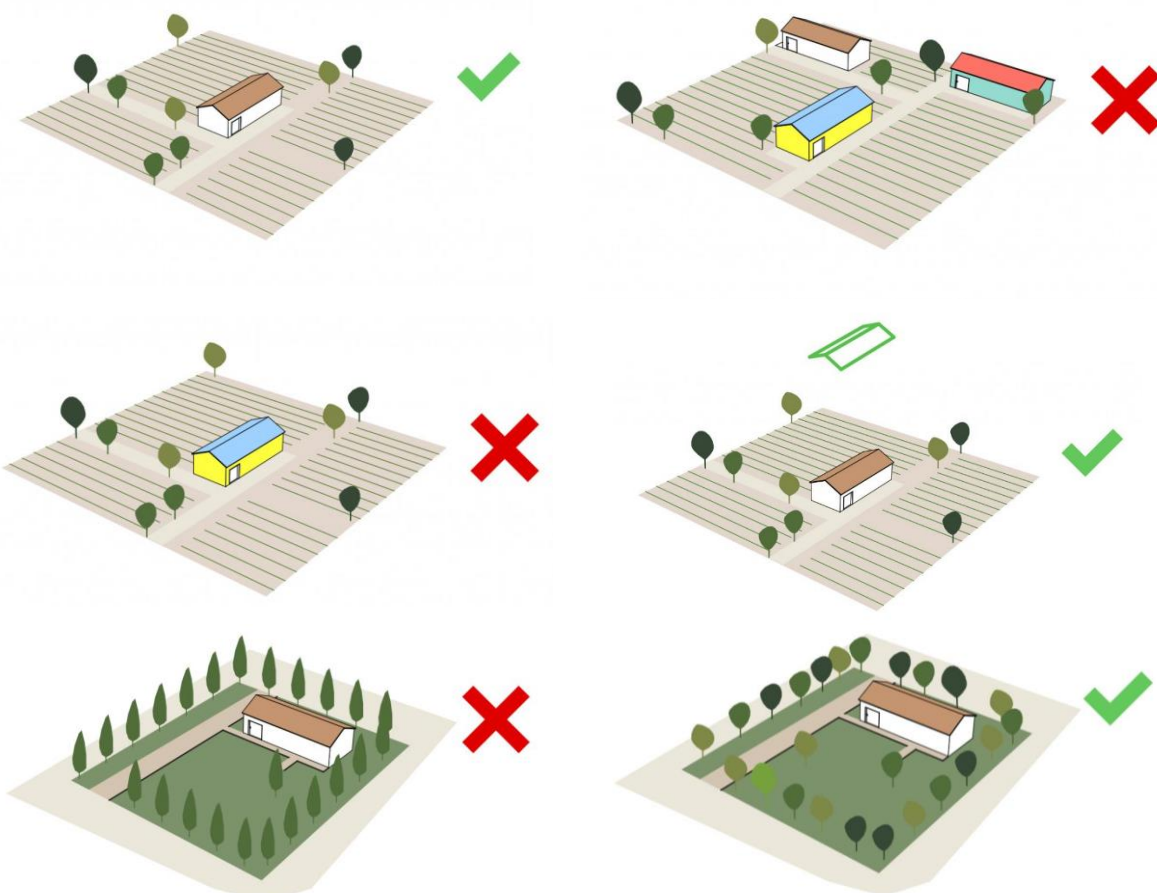

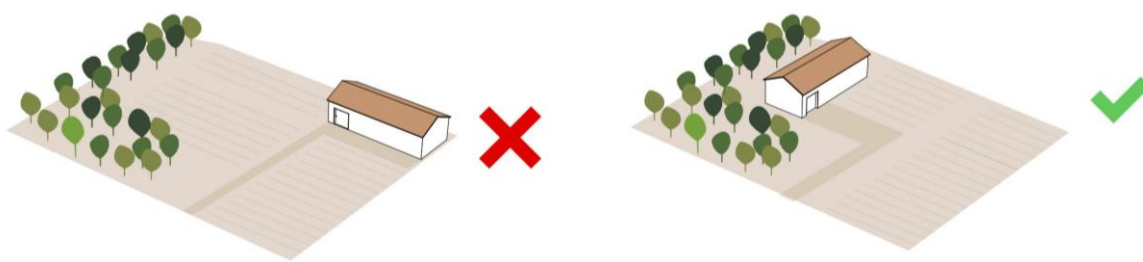

A TELEPÜLÉSKÉP MINŐSÉGI FORMÁLÁSRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK, VALAMINT ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ A BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEKRE

Az épületek kialakításának fő szempontjai: a terephez való illeszkedés, lehetőleg egyszintes kialakítás, egyszerű tömegformálás, természetes, természetes anyagok és színek használata.

A területen kerülendő a tájidegen fafajok, cserék telepítése.

Külterületen a táj sokszínűségét adó természetközeli élőhelyek az erdők, rétek, legelők fenntartása kiemelten fontos feladat. Meg kell tartani és lehetőleg növelni kell a vízfolyásokat, utakat kísérő erdősávokat, ligetek területét. Törekedni kell arra, hogy az erdőterületek, rétek területei ne csökkenjenek.

A tájhasznosítás és a természeti értékek felhasználása során meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról.

A történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével biztosítani kell a természeti terület használata és fejlesztése során a táj jellegének, esztétikai, természeti értékeinek, a tájakra jellemző természeti rendszereknek és egyedi tájértékeknek a megőrzését.

Az esetleges külterületi fejlesztések során törekedni kell arra, hogy az újabb fejlesztési területek a már meglévő hasonló funkciójú területek közelében helyezkedjenek el, mert így a természet közeli területek kevésbé lesznek az esetleg káros hatások által érintve. Az új fejlesztési területek kialakítása, meglévő területek fejlesztése során kötelező telken belüli védőfásítással, védőerdők telepítésével kívánatos elősegíteni a fejlesztések tájba illesztését.

Az épületek színhasználata tekintetében nem kívánatos a rikító, harsány színek alkalmazása.

A szántók, rétek területén különös gondot kell fordítani vizuális környezetszennyezés elkerülésére. Ezekben a területeken nem kívánatos a tájat elcsúfító mobil konténerek, lakókocsok kihelyezése, 'bódé' jellegű építmények megjelenése.

A tájfejlesztés feladata a hiányzó helyeken a fásítás pótlása és erdők telepítése. A növényzettel telepítésnél a zöldterületalakítás esztétikai szempontjait is figyelembe kell venni. Fontos a természetes lágy vonalak növényzettel való kiemelése, kerülendő a merev fasorok alkalmazása. Az utak mentén elhelyezendő növényzet megjelenését csoportos telepítéssel kell lágyítani

Elsőrendű fontosságú a település táji megjelenésének védelme. Javasoljuk a meglévő, nagy kiterjedésű szántók táblaméreteinek csökkentését és a szegélyek, védőfásítások pótlását és új az utakat kísérő védőfasorok telepítését. Ezek alapvető fontosságúak a táj jellegének megőrzéséhez és a szélerózió elleni védelem szempontjából egyaránt. A tájrendezési és szabályozási terveken jelöltük a fasorok helyét. A rosszabb minőségű szántók erdősítése mindenképpen javasolt a külterületen.

KERÍTÉSEK KIALAKÍTÁSA

„Az én házam az én váram” mottó, valamint a történelmi hagyományok fényében nem elfogadhatatlan tömör, zárt kerítések kialakítása a településen. Többször említettük, hogy a kerítések kialakításával is elérhető az egységes, karakteres települési arculat, szép településkép, ha az adott településrészre jellemző anyagokkal, formákkal dolgozunk - de természetesen egyéni ízlésünkre formálva.

Az áttört kerítéssel alapvetően a telek területét választjuk a közterülettől, de ugyanakkor kapcsolatot is teremtünk azzal, és betekintést engedünk a szépen gondozott környezetünkre, udvarunkra, kertünkre.

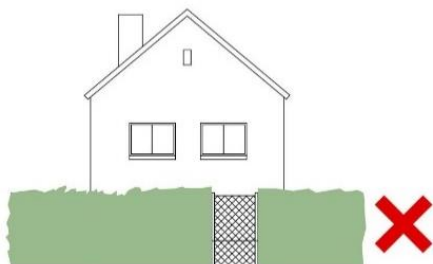
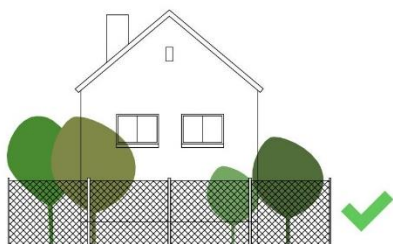
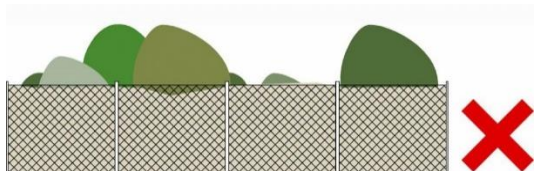
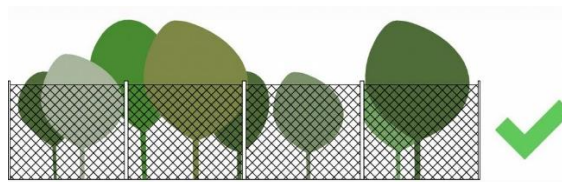
Kerítések esetében is beszélhetünk hagyományos megoldásokról mind anyaghasználat, mind pedig forma, kialakítás terén; ugyanakkor érvényre juthatnak a kortárs, modern megoldások is. Ld. jó példák fejezetben.

A kertkapu a megérkezés, fogadás kiemelt pontja. A kertkapu és a gépkocsi kapu kialakításakor illeszkedjünk a kerítéshez és az épülethez. A kapu legyen hangsúlyos, de ne hivalkodó.

Ahogy az épületek esetében a természetes anyaghasználat a javasolt és a jellemzővé vált, úgy a kerítések kialakításakor is ezeket az anyagokat érdemes előnyben részesíteni. Színeknél az anyaghasználatnak megfelelően a fához a barna, szürke és a zöld árnyalatait, a kovácsoltvashoz az antracit, és a fekete színeket válasszuk.

Az esetlegesen nádszövettel takart dróthálós kerítés, alumínium hullámlemez kerítés használata nem megengedhető. Kerülendő a területen idegenül ható tömör sövénykerítések kialakítása.

Utcafronton kerülendő a drótkerítés vagy elemes drótkerítés alkalmazása.

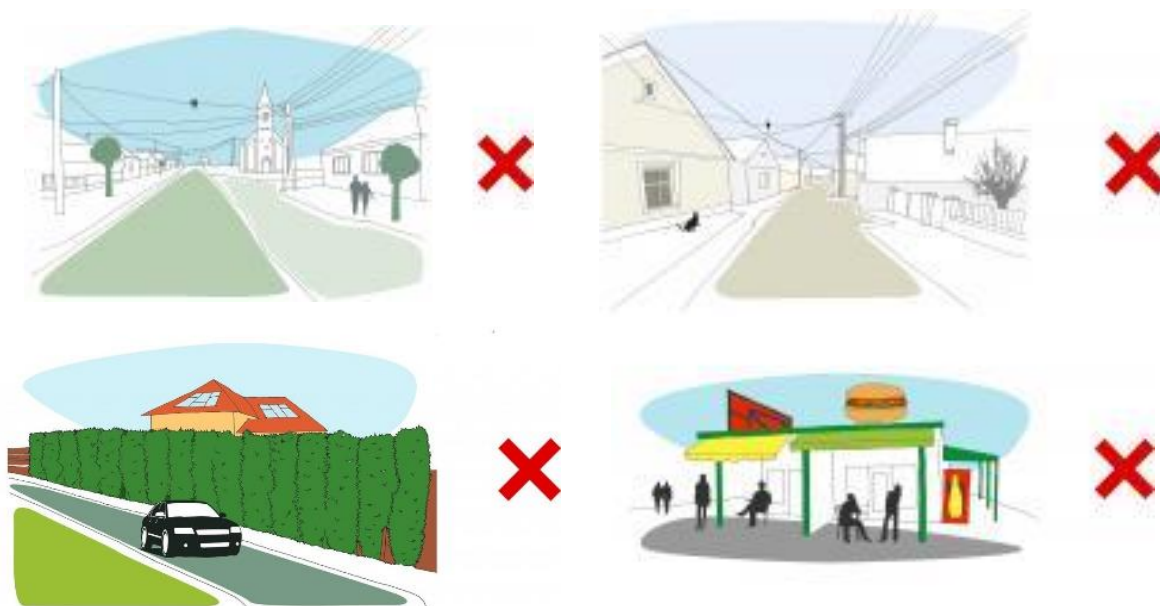
KÖZTERÜLETEK, ZÖLDTERÜLETEK, REKREÁCIÓS TERÜLETEK

A közterületek kialakítása megléte, hiánya alapvetően befolyásolja egy település imázsát, hangulatát, megítélését. A településkép alakításában nagy szerepe van az utcák, járdák, terek burkolatának, az utcabútoroknak, a közvilágítás, közművek oszlopai kialakításának, minőségének, a zöldfelületeknek, növényzetnek. Különösen nagy gondot kell tehát fordítani a parkok, közterületek növényzetére, a növényfajok kiválasztására, az alkalmazásra kerülő utcabútorokra (kerékpártároló, padok, játszótéri elemek, lámpatestek stb..).

Az utcaképeket és az általános településképet rendkívül pozitívan befolyásolják az utakat kísérő fasorok. Fontos lenne, hogy minden utca esetében gondot fordítsanak megfelelő út menti fásítás kialakítására is. A kül és belterületi utakat kísérő meglévő fasorokat mindenképpen meg kell őrizni, a hiányzó fákat, növényzetet pótolni kell.

Előtérbe kell helyezni a lombhullató fafajták telepítését és kerülni kell a tájidegen növények alkalmazását. Virágzó növények esetében is fontos az egységes megjelenés, lehetőség szerint egytípusú növényállomány valamint a hagyományos, falusi hangulatot teremtő virágok előnyben részesítése. Megfelelő növénytelepítéssel kedvezően befolyásolható a település egyes területeinek a megjelenése.

A településen élők számára a rekreációs területek, szabadidős területek, zöldterületek mind-mind a jó közérzet megteremtését szolgáló helyszínek. Fontos, hogy a településen elegendő számba, méretben és minőségben álljanak rendelkezésre ilyen jellegű területek. Egy szép közpark, gondozott fásított terület, sportpálya vagy egy kis teresedés az útkereszteződésben, egy kis zöldfelület, amely megszakítja a házak folytonosságát, egy szép árnyas fasor mind az emberek jó közérzetét szolgálja. A házak előtti növénytelepítéssel, sövényekkel, dísnövényekkel, helyben jellemző fafajokból álló fasorral hangulatos utcaképet teremthetünk.

ANYAGHASZNÁLAT

A településen kerülendő a tájidegen anyaghasználat (pl. deszkaborítású épületek, rönkházak).

GÉPÉSZET, EGYÉB MŰSZAKI BERENDEZÉSEK, REKLÁMOK, HIRDETÉSEK

Utcai homlokzaton (valamint lehetőség szerint utcáról látszó homlokzaton) kerülendő napelem, szerelt kémény, klímaberendezés kültéri egysége, antenna megjelenése.

Az utcafronton látható módon elhelyezett gépészeti elemek erősen rontják a településképet. Ez ugyanúgy igaz a településeket behálózó légkábelek sokaságára is.

A gépészeti elemek elhelyezésére keressünk helyet kevésbé hangsúlyos homlokzatokon, félreeső helyeken, esetleg növényzettel takart helyeken.

Az utcára kirakott hirdetőtáblák, cégérek, reklám felületek nagyban befolyásolják az utcaképet, ezért érdemes odafigyelnünk arra, hogyan hirdetjük szolgáltatásainkat. Fontos, hogy az egyes reklámokat, cégéreket, feliratokat a település arculatához, hangulatához illeszkedően helyezzék el az épületeken, kerítéseken.

Az igényes, nem túl feltűnő, de jól észrevehető feliratok is elérhetik figyelemfelkeltő céljukat. A hirdetés lényege a tájékoztatás, ezt tehetjük utcaképbe illően is. A nagyméretű, túlzó reklám nem jár automatikusan nagyobb sikerrel.

6 JÓ PÉLDÁK

Kortárs épületek

A településen jelenleg nem található kortárs épület, a jövőre nézve azonban elképzelhető, hogy felmerül az igény új építésű lakóházakra, így a falu jelenlegi léptékéhez igazodva iránymutató inspirációként hathatnak az alábbi, más településekről hozott kortárs épületek példái:

Gazdasági épületek **más településekről**

Kerítések

Más településen:

Környezetet, településképet, hagyományokat tisztelő felújítások

Épület részletek, melyek vagy a modern kialakítások igényességével, vagy történeti lenyomatként való tovább élésükkel hivatottak kiemelni a településen található épületállomány hangulatát, így segítve kialakítani a településre jellemző összebenyomást.

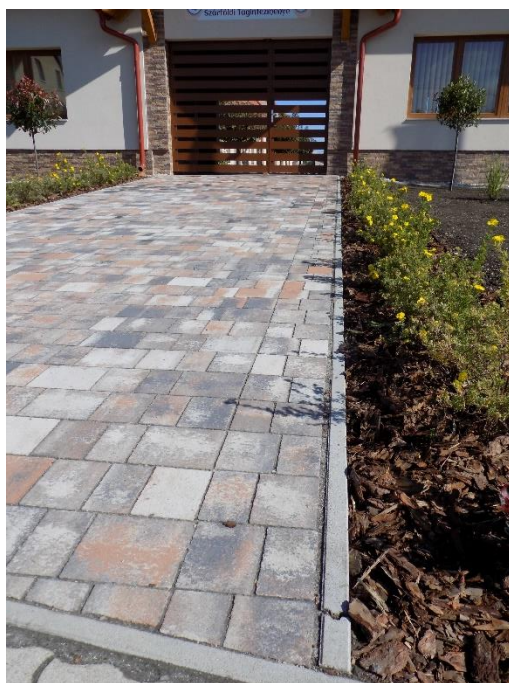

Igényes anyaghasználat

Igényes anyaghasználat más településekről

SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYFAJTÁK, REKLÁMHORDOZÓK, EGYÉB MŰSZAKI BERENDEZÉSEK

Hidak, buszmegállók, utcabútorok, szobrok, keresztek, kápolnák, ravatalozó, szépen gondozott árkok...

Más településen:

MŰEMLÉKEK, RÉGÉSZETI LELŐHELYEK

Védett ingatlanok

Védett ingatlanok

megye	település neve	helyrajzi szám	védettség jogi jellege	azonosító	védett örökségi érték neve
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	0157	-	53318	Közép-dűlő
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	0159/4	-	53318	Közép-dűlő
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	0159/5	-	53318	Közép-dűlő
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	0159/7	-	53318	Közép-dűlő
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	016	régészeti lelőhely	53318	Közép-dűlő
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	019/5	régészeti lelőhely	53318	Közép-dűlő
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	019/6	régészeti lelőhely	53319	Ekealja
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	019/7	régészeti lelőhely	53319	Ekealja
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	02	-	3709 [29937]	Klasszicista sírkövek ex-lege műemléki környezete
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	032/4	régészeti lelőhely	77121	Paczat-dűlő
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	032/5	régészeti lelőhely	77121	Paczat-dűlő
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	032/6	régészeti lelőhely	77121	Paczat-dűlő
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	037/1	-	3709 [29937]	Klasszicista sírkövek ex-lege műemléki környezete
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	037/2	-	3709 [29937]	Klasszicista sírkövek ex-lege műemléki környezete
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	037/3	-	3709 [29937]	Klasszicista sírkövek ex-lege műemléki környezete
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	04/10	régészeti lelőhely	53318	Közép-dűlő
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	04/11	régészeti lelőhely	53318	Közép-dűlő
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	04/12	régészeti lelőhely	53318	Közép-dűlő
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	04/13	régészeti lelőhely	53318	Közép-dűlő
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	04/16	régészeti lelőhely	53318	Közép-dűlő
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	04/17	régészeti lelőhely	53318	Közép-dűlő
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	04/18	régészeti lelőhely	53318	Közép-dűlő
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	04/19	régészeti lelőhely	53318	Közép-dűlő
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	04/20	régészeti lelőhely	53318	Közép-dűlő
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	04/21	régészeti lelőhely	53318	Közép-dűlő
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	04/22	régészeti lelőhely	53318	Közép-dűlő

Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	04/23	régészeti lelőhely	53318	Közép-dűlő
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	04/24	régészeti lelőhely	53318	Közép-dűlő
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	04/25	régészeti lelőhely	53318	Közép-dűlő
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	04/26	régészeti lelőhely	53318	Közép-dűlő
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	04/27	régészeti lelőhely	53318	Közép-dűlő
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	04/28	régészeti lelőhely	53318	Közép-dűlő
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	04/29	régészeti lelőhely	53324	Kertek alja
			-	3709 [29937]	<i>Klasszicista sírkövek ex-lege műemléki környezete</i>
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	04/30	régészeti lelőhely	53324	Kertek alja
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	04/31	régészeti lelőhely	53324	Kertek alja
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	04/32	régészeti lelőhely	53318	Közép-dűlő
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	04/33	régészeti lelőhely	53318	Közép-dűlő
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	04/5	régészeti lelőhely	53318	Közép-dűlő
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	04/8	régészeti lelőhely	53324	Kertek alja
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	07	régészeti lelőhely	53324	Kertek alja
			-	3709 [29937]	<i>Klasszicista sírkövek ex-lege műemléki környezete</i>
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	08	régészeti lelőhely	53324	Kertek alja
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	100	műemléki környezet	3708 [30179]	R. k. templom ex-lege műemléki környezete
				11280 [13790]	Evangélikus templom műemléki környezete
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	101	műemléki környezet	11280 [13790]	Evangélikus templom műemléki környezete
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	102	műemléki környezet	11280 [13790]	Evangélikus templom műemléki környezete
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	106	műemléki környezet	3708 [30179]	R. k. templom ex-lege műemléki környezete
				11280 [13790]	Evangélikus templom műemléki környezete
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	107	régészeti lelőhely	53324	Kertek alja
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	108	régészeti lelőhely	53324	Kertek alja
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	109	műemléki környezet	3708 [30179]	R. k. templom ex-lege műemléki környezete
				11280 [13790]	Evangélikus templom műemléki környezete
			régészeti lelőhely	53324	Kertek alja
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	110	műemléki környezet	3708 [30179]	R. k. templom ex-lege műemléki környezete
				11280 [13790]	Evangélikus templom műemléki környezete
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	111	régészeti lelőhely	53324	Kertek alja
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	112	műemléki környezet	3708 [30179]	R. k. templom ex-lege műemléki környezete
				11280 [13790]	Evangélikus templom műemléki környezete
			-	53324	Kertek alja
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	113	műemléki környezet	3708 [30179]	R. k. templom ex-lege műemléki környezete
				11280 [13790]	Evangélikus templom műemléki környezete
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	116	-	3709 [29937]	<i>Klasszicista sírkövek ex-lege műemléki környezete</i>
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	119/1	műemléki környezet	11280 [13790]	Evangélikus templom műemléki környezete

Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	119/2	műemléki környezet	11280 [13790]	Evangelikus templom műemléki környezete
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	120	műemléki környezet	11280 [13790]	Evangelikus templom műemléki környezete
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	123	-	3709 [29937]	Klasszicista sírkövek ex-lege műemléki környezete
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	124	nyilvántartott műemléki érték	3709 [5168]	Klasszicista sírkövek
				3709 [18291]	Gödör Gy. sírköve
				3709 [18292]	Habermayer Zsófia sírköve
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	125	nyilvántartott műemléki érték	3709 [5168]	Klasszicista sírkövek
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	126	-	3709 [29937]	Klasszicista sírkövek ex-lege műemléki környezete
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	13	műemléki környezet	11280 [13790]	Evangelikus templom műemléki környezete
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	15	műemléki környezet	11280 [13790]	Evangelikus templom műemléki környezete
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	15/1	műemléki környezet	3708 [30179]	R. k. templom ex-lege műemléki környezete
				11280 [13790]	Evangelikus templom műemléki környezete
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	15/2	műemléki környezet	3708 [30179]	R. k. templom ex-lege műemléki környezete
				11280 [13790]	Evangelikus templom műemléki környezete
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	16	műemléki környezet	11280 [13790]	Evangelikus templom műemléki környezete
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	17	műemléki környezet	11280 [13790]	Evangelikus templom műemléki környezete
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	27	műemléki környezet	3708 [30179]	R. k. templom ex-lege műemléki környezete
				11280 [13790]	Evangelikus templom műemléki környezete
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	28	műemléki környezet	3708 [30179]	R. k. templom ex-lege műemléki környezete
				11280 [13790]	Evangelikus templom műemléki környezete
			-	3709 [29937]	Klasszicista sírkövek ex-lege műemléki környezete
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	63	műemléki környezet	11280 [13790]	Evangelikus templom műemléki környezete
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	73	műemléki környezet	11280 [13790]	Evangelikus templom műemléki környezete
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	74	műemléki környezet	3708 [30179]	R. k. templom ex-lege műemléki környezete
				11280 [13790]	Evangelikus templom műemléki környezete
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	81	műemléki környezet	3708 [30179]	R. k. templom ex-lege műemléki környezete
				11280 [13790]	Evangelikus templom műemléki környezete
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	82	műemléki környezet	3708 [30179]	R. k. templom ex-lege műemléki környezete
				11280 [13790]	Evangelikus templom műemléki környezete
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	83	műemlék	3708 [5169]	R. k. templom
			műemléki környezet	11280 [13790]	Evangelikus templom műemléki környezete
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	84	műemlék	11280 [11808]	Evangelikus templom
			műemléki környezet	3708 [30179]	R. k. templom ex-lege műemléki környezete
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	85	műemléki környezet	3708 [30179]	R. k. templom ex-lege műemléki környezete
				11280 [13790]	Evangelikus templom műemléki környezete
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	95	műemléki környezet	3708 [30179]	R. k. templom ex-lege műemléki környezete
				11280 [13790]	Evangelikus templom műemléki környezete
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	96	műemléki környezet	3708 [30179]	R. k. templom ex-lege műemléki környezete
				11280 [13790]	Evangelikus templom műemléki környezete
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	99	műemléki környezet	3708 [30179]	R. k. templom ex-lege műemléki környezete
				11280 [13790]	Evangelikus templom műemléki környezete
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	T152	nyilvántartott műemléki érték	3709 [5168]	Klasszicista sírkövek
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	T153	nyilvántartott műemléki érték	3709 [5168]	Klasszicista sírkövek
Győr-Moson-Sopron	Vadosfa	T163	műemlék	3708 [5169]	R. k. templom

TERMÉSZET- ÉS TÁJVÉDELMI SZEMPONTBÓL NÖVÉNYTELEPÍTÉSRE JAVASOLT FAJOK LISTÁJA

Őshonos fafajok

Tudományos név	Magyar név
<i>Acer campestre</i>	mezei juhar
<i>Acer platanoides</i>	korai juhar
<i>Acer pseudoplatanus</i>	hegyi juhar
<i>Acer tataricum</i>	tatár juhar
<i>Betula pendula</i>	közönséges nyír
<i>Carpinus betulus</i>	közönséges gyertyán
<i>Fraxinus angustifolia subsp. pannonica</i>	magyar kőris
<i>Fraxinus excelsior</i>	magas kőris
<i>Fraxinus ornus</i>	virágos kőris
<i>Malus sylvestris</i>	vadalma
<i>Populus nigra</i>	fekete nyár
<i>Populus termula</i>	rezgő nyár
<i>Prunus avium</i>	madárcseresznye
<i>Prunus padus</i>	zselnicemeggy
<i>Pyrus pyraeaster</i>	vadkörte
<i>Quercus cerris</i>	csertölg
<i>Quercus petraea</i>	kocsánytalan tölg
<i>Quercus pubescens</i>	molyhos tölg
<i>Quercus robur</i>	kocsányos tölg
<i>Salix alba</i>	fehér fűz
<i>Sorbus aria</i>	lisztes berkenye
<i>Sorbus aucuparia</i>	madárberkenye
<i>Sorbus domestica</i>	házi berkenye
<i>Sorbus torminalis</i>	barkóca berkenye
<i>Tilia cordata</i>	kislevelű hárs
<i>Tilia platyphyllos</i>	nagylevelű hárs
<i>Ulmus glabra</i>	hegyi szil
<i>Ulmus laevis</i>	vénicszil
<i>Ulmus minor</i>	mezei szil
<i>Staphylea pinnata</i>	mogyorós hólyagfa

Őshonos cserjefajok

Tudományos név	Magyar név
<i>Berberis vulgaris</i>	közönséges borbolya
<i>Cerasus fruticosa</i>	csepleszmegeggy
<i>Cornus mas</i>	húsos som
<i>Cornus sanguinea</i>	veresgyűrű som
<i>Coryllus avellana</i>	közönséges mogyoró
<i>Cotinus coggygria</i>	cserszömörce
<i>Cotoneaster niger</i>	fekete madárbirs
<i>Crataegus laevigata</i>	kétfibés galagonya
<i>Crataegus monogyna</i>	egybibés galagonya
<i>Euonymus europaeus</i>	csíkos kecskerágó
<i>Euonymus verrucosus</i>	bibircses kecskerágó

<i>Hedera helix</i>	közönséges borostyán
<i>Ligustrum vulgare</i>	közönséges fagyal
<i>Lonicera xylosteum</i>	ükrörke lonc
<i>Prunus spinosa</i>	kökény
<i>Prunus tenella</i>	törpemandula
<i>Rosa canina</i>	gyepűrózsa
<i>Rosa pimpinellifolia</i>	jajrózsa
<i>Rubus caesius</i>	hamvas szeder
<i>Salix cinerea</i>	rekettyefűz
<i>Spiraea media</i>	szirti gyöngyvessző
<i>Viburnum lantana</i>	ostorménfa
<i>Viburnum opulus</i>	kányabangita
<i>Vinca minor</i>	kis télizöld meténg

Telepítésre javasolt egyéb fa- és cserje fajok

Tudományos név	Magyar név
<i>Acer ginnala</i>	tűzvörös juhar
<i>Aesculus carnea</i>	vadgesztenye
<i>Aesculus hippocastanum</i>	vadgesztenye
<i>Catalpa bignonioides</i>	szivarfa
<i>Colutea arborescens</i>	sárga borsófa
<i>Corylus colurna</i>	törökmogyoró
<i>Ginkgo biloba</i>	páfrányfenyő
<i>Laburnum anagyroides</i>	közönséges aranyeső
<i>Liriodendron tulipifera</i>	tulipánfa
<i>Malus baccata</i>	díszalma
<i>Platanus × acerifolia</i>	közönséges platán
<i>Prunus × cistena</i>	vérszilva
<i>Salix caprea</i>	kecskefűz
<i>Sophora japonica</i>	japánakác
<i>Sorbus rotundifolia</i>	kereklevelű berkenye
<i>Staphylea pinnata</i>	mogyorós hólyagfa
<i>Tilia tomentosa</i>	ezüsthárs
<i>Prunus fruticosa</i>	csepleszmeggy
<i>Prunus serrulata</i>	díszcsereesznye

1143/2014. EU rendelet**az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának
és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről**

A rendelet alapján a tagországok képviselőiből álló inváziós fajok elleni védelemért felelős bizottság elfogadta azt a növény- és állatfajlistát, mely az Unió számára veszélyt jelentő inváziós idegenhonos fajok jegyzékét alkotja. A listán szereplő fajok egyedeire vonatkozó szigorú szabályok szerint tilos az egész EU területén forgalomba hozni és a természetbe kibocsátani akár egyetlen példányt is, de a behozatalra, tartásra, tenyésztésre, szaporításra, szállításra, kereskedelemre és felhasználásra is hasonlóan szigorú szabályok vonatkoznak.

A listában szereplő növényfajok:

Magyar név	Tudományos név
aligátorfű	<i>Alternanthera philoxeroides</i>
közönséges selyemkóró	<i>Asclepias syriaca</i>
borfa, tengerparti seprűcserje	<i>Baccharis halimifolia</i>
kaliforniai tündérhínár	<i>Cabomba caroliniana</i>
vízijácint	<i>Eichhornia crassipes</i>
cingár (aprólevelű) átokhínár	<i>Elodea nuttallii</i>
óriásrebarbara	<i>Gunnera tinctoria</i>
kaukázusi medvetalp	<i>Heracleum mantegazzianum</i>
perzsa medvetalp	<i>Heracleum persicum</i>
sosnowsky-medvetalp	<i>Heracleum sosnowskyi</i>
hévizi gázló	<i>Hydrocotyle ranunculoides</i>
bíbor nebáncsvirág	<i>Impatiens glandulifera</i>
fodros átokhínár	<i>Lagarosiphon major</i>
nagyvirágú tóalma	<i>Ludwigia grandiflora</i>
sárgavirágú tóalma	<i>Ludwigia peploides</i>
sárga lápbuzogány	<i>Lysichiton americanus</i>
japán gázlófű	<i>Microstegium vimineum</i>
közönséges süllőhínár	<i>Myriophyllum aquaticum</i>
felemáslevelű süllőhínár	<i>Myriophyllum heterophyllum</i>
keserű hamisüröm	<i>Parthenium hysterophorus</i>
rózsás tollborzfü	<i>Pennisetum setaceum</i>
ördögfarok keserűfű	<i>Persicaria perfoliata</i>
kudzu nyílgyökér	<i>Pueraria montana</i> var. <i>lobata</i>

a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól

A kormányrendelet melléklete meghatározza azoknak a fajoknak a listáját, melyek inváziós és termőhely-idegen növényfajoknak tekinthetők, így az 5. § (2) bekezdés értelmében a Natura 2000 gyepterületeken ezek megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, állományuk visszaszorításáról gondoskodni kell mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással.

Az érintett növényfajok:

1. Fásszárú inváziós és termőhely-idegen növényfajok:

Magyar név	Tudományos név
akác	<i>Robinia pseudo-acacia</i>
amerikai kőris	<i>Fraxinus americana</i>
bálványfa	<i>Ailanthus altissima</i>
keskenylevelű ezüstfa	<i>Elaeagnus angustifolia</i>
fekete fenyő	<i>Pinus nigra</i>
erdei fenyő	<i>Pinus silvestris</i>
gyalogakác	<i>Amorpha fruticosa</i>
kései meggy	<i>Prunus serotina</i>
zöld juhar	<i>Acer negundo</i>

2. Lágyszárú inváziós növényfajok:

Magyar név	Tudományos név
alkörmös	<i>Phytolacca americana</i>
japánkeserűfű fajok	<i>Fallopia</i> spp.
kanadai aranyvessző	<i>Solidago canadensis</i>
magas aranyvessző	<i>Solidago gigantea</i>
parlagfű	<i>Ambrosia artemisifolia</i>
selyemkóró	<i>Asclepias syriaca</i>
süntők	<i>Echinocystis lobata</i>

43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet
a növényvédelmi tevékenységről

A rendelet 2. § (1) bekezdése értelmében a földhasználó és a termelő köteles védekezni az alábbi növények ellen: parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*), keserű csucsor (*Solanum dulcamara*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), aranka fajok (*Cuscuta* spp.).

A természetes növényvilágra veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok hazai tudományos alapú jegyzéke szerinti további tiltott fajok:

Magyar név	Tudományos név
észak-amerikai őszirózsák	Aster lanceolatus (beleértve A. tradescantii), A. novi-belgii, A. ×salignus
nyugati ostorfa	<i>Celtis occidentalis</i>
átoktüske	<i>Cenchrus incertus</i>
díszárpa	<i>Hordeum jubatum</i>
japánkomló	<i>Humulus scandens</i>
kisvirágú nebáncsvirág	<i>Impatiens parviflora</i>
vékony szittyó	<i>Juncus tenois</i>
közönséges vadszőlő	<i>Parthenocissus inserta</i>
tapadó vadszőlő	<i>Parthenocissus quinquefolia</i>
kínai alkörömös	<i>Phytolacca esculenta</i>
magas kúpvirág	<i>Rudbeckia laciniata</i>
parti szőlő	<i>Vitis vulpina</i>
moszatpáfrány-fajok	<i>Azolla caroliniana</i> (A. <i>filiculoides</i>), A. <i>mexicana</i>
kanadai átokhínár	<i>Elodea canadensis</i>
törpe békalencse	<i>Lemna minuta</i>
kagylótutaj	<i>Pistia stratiotes</i>

IMPRESSZUM

VADOSFA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

www.vadosfa.hu

9346 VADOSFA, KOSSUTH U. 19.

Telefon: 06-96-253-494

Polgármester: Tövissi József

vadosfa9346@gmail.com

Megbízott főépítész: Gyárfás Henriett

gyarfas.heni@gmail.com, gyarfaszeni@ter-halo.hu

SZERKESZTETTE: Borosné Kovács Marina, Tér-Háló Terra Kft.

SZÖVEG: Borosné Kovács Marina

FOTO: Szabó Roland, Borosné Kovács Marina Tér-Háló Terra Kft.

Vadosfa, 2018.

A kézikönyv a Lechner Tudásközpont sablonjai felhasználásával készült.